

ב"ה

לווח יומי הלכה למעשה

עם פרטי ההלכות והמנהגים
לחודש תשרי ה'תשע"ו
שנת הקהל

שנת המאה וחמשים להסתלקות-הילולא
של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק נ"ע

חלק שני

מיום ראשון, י"ד תשרי, ערב חג הסוכות
עד שבת חול המועד סוכות

[חלק שלישי מהושענא רבה עד שבת בראשית י"ל אי"ה בפ"ע]

יו"ל על ידי

בד"צ דק"ק קראון הייטס
כאן צוה ה' את הברכה

חלק שלישי: ניתן להשיג בעז"ה בערב שבת וערב חג

ליד "770" וליד מקוה מאיר.

מטעם הבד"צ יו"ל מזמן לזמן פרסומים שונים

המעוניינים להצטרף לרשימת המנויים באימייל לגליונות היוצאים לאור מטעם הבד"צ מתבקשים לשלוח אימייל לכתובת: crownheightsconnect@gmail.com

בשורה טובה

לאחרונה סודר שניתן לקבל את "ההלכה היומית - בדקה אחת"

שנאמר ע"י המרא-דאתרא וחבר הבד"צ

הרב יוסף ישעי' ברזין שליט"א

בלשון הקודש

טלפון: 347-696-7802

וואטסאפ: תוסיף מספר 1-347-456-5665

לרשימת אנשי הקשר שלך ושלה לשם בקשה ל'מנוי'.

או באתר: www.halacha2go.com

להקדשות של הקבצים הבאים,

וכן להשתתפות בהוצאות הבד"צ ולתמיכה ברבני השכונה

ניתן ליצור קשר בטלפון: 347-465-7703

או באתר www.crownheightsconnect.com

(האתר הוקם על ידי ידידי הבד"צ)

לוח יומי

עם פרטי ההלכות והמנהגים לחודש תשרי ה'תשע"ו שנת הקהל

חלק שני

מיום ראשון, י"ד תשרי, ערב חג הסוכות

עד שבת חול המועד סוכות

[חלק שלישי מהושענא רבה עד שבת בראשית י"ל אי"ה בפ"ע]

נערך על-פי שיעורים שנמסרו

מהמרא-דאתרא וחבר הבד"צ

הרב יוסף ישעי' ברזין שליט"א

בשיחת יום ב' דר"ה תשנ"ב נאמר: "יש לעורר ע"ד לימוד ההלכות הצריכות לימים אלו, שבהם ישנם כמה וכמה שינויים בתפילה וכמה מנהגים וכו' – שילמדו הלכות אלו בשו"ע, או כפי שמצינו לאחרונה, שמדפיסים בלוחות השנה כמה וכמה הלכות השייכות לאותו הזמן, הלכות הצריכות, שתועלת מיוחדת בזה בפרט לאלו שאין להם ספרים מאיזו סיבה שתהי', או שיש להם ואינם יודעים היכן לחפש וכיו"ב, שע"י העיון בלוחות אלו – ע"ד לוח כולל חב"ד (ובב' האופנים או כפי שהוא תלוי על הקיר, או בתור ספר קטן) שמלוקטים בו המנהגים וההלכות הצריכות – מוצאים בנקל את ההלכות האמורות. ולכן דבר נכון ביותר הוא שכאו"א יעיין בלוחות הנ"ל, באופן שכל ההלכות דימים אלו יחקקו בזכרונו, מפני שלפעמים כשמתעוררת שאלה בזה נמצאים במעמד ומצב שאסור להפסיק ולשאול, או שאין את מי לשאול, ויתירה מזו – לפעמים אינו יודע כלל שצריך לשאול".

בכמה מקומות הובאו ענינים השייכים ל"הקהל" ול"מבצע הקהל", בעיקר מקטעי שיחות קודש – מה ש"המלך הי' קורא", על "בימה של עץ בעזרה".

והוא ע"פ המבואר בכו"כ שיחות קודש שהענין ד"הקהל" הוא ענין שהזמן גרמא בכל השנה כולה, ושכל הזדמנות יש לעורר אודות הענין ד"הקהל" בכל האופניים האפשריים, ולקשר כל ענין וענין לצו השעה – "הקהל" (ו"מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות" – בריבוי שיחות קודש).

ובמק"א (שיחת שמח"ת תשמ"ח) נזכר שיש להקהיל ולקבץ עניני התורה שבהם נתבארו פרטי הענינים ד"הקהל" בנגלה דתורה, ובמיוחד – בפנימיות התורה כפי שנתבארה בתורת החסידות, בענינים המעוררים "ליראה את ה'". וכן נזכר (בשיחת ש"פ משפטים תשמ"א) ע"ד לימוד "הלכות הקהל", בדוגמת הלכות חג בחג, ובעניננו – ההלכות הרוחניות של המצוה המפורשים בתורת המוסר החסידות והקבלה.

כמובן אין בכך משום תחליף כלל ללימוד הענינים במקורם, ובפרט שהובאו כאן רק קטעים אחדים, והרי בשיחות ואגרות קודש בשנות הקהל כמעט שאפשר להמליץ ש"כל הספרים מלאים בדבר זה".

להרחבה בענין הקהל – ראה "קובץ הקהל" (י"ל ע"י ועד להפצת שיחות בשנת תשנ"ה). "קהל גדול": אוצרות מצות הקהל (י"ל ז"ע שילהי תשע"ה) מחדש ע"י 'ממש' – מרכז ההפצה באה"ק).

וראה גם "אנציקלופדיא תלמודית" ערך הקהל. "הקהל": קובץ למצות הקהל ובירור הלכותי (רבינוביץ תאומים, ירושלים תש"ו. תשל"ג) "ספר הקהל": מצות הקהל – אסופת מאמרים (י"ל ע"י מכון התורה והארץ, שילהי שנת השמיטה תשס"א).

*

ובתוספת כמה תזכורות מענייני "הלכתא למשיחא", מתוך ציפיה ותשוקה לגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש, [שגם זה שייך ל"הקהל" – "קהל גדול ישובו הנה", כש"המלך" – "מלך מבית דוד" – "קורא בתורה", וכפי שנתבאר בריבוי שיחות קודש, חלקם הועתקו בס' "קהל גדול" פ"ט] שאז אפשר יהיה לקיימן כפשוטן להלכה למעשה מיוסד על הוראות כ"ק אד"ש בריבוי שיחות, ומהן:

"מדובר כמ"פ לאחרונה, אז לויט אלע סימנים שטייען מיר היינט אויף דעם שוועל פון דער גאולה, ווען "הנה זה (משיח) בא", ותיכף ומיד רגע לאח"ז – כבר בא. דערפון איז אויך מובן בנוגע צו דער עבודה פון אידן וואס פאדערט זיך. . אז א אידן'ס אויפפירונג אין אלע ענינים אין זיין טאג טעגלעכן לעבן אויך בזמן הזה תיכף ומיד פאר דער גאולה – איז מעין ובדוגמת דעם לעבן און הנהגה פון אידן

בימות המשיח ממש. [וואס דאס איז אויך די הדגשה המיוחדת בתקופה האחרונה בהנוגע דעם לימוד פון "הלכתא למשיחא", די הלכות וואס זיינען נוגע צו דעם לעבן פון אידן בזמן הגאולה]. (שיחת שמח"ת תשנ"ב - סה"ש תשנ"ב ע' 39. - חלק מההדגשות אינן במקור).

"מוסיפים גם בהתשוקה והגעגועים להגאולה. . . שענין זה נעשה גם ע"י ההוספה בלימוד התורה בעניני הגאולה וביהמ"ק, אשר, הלימוד בענינים אלו ממחר ומחר עוד יותר קיומם בפועל ממש, כך, שמהלימוד יוצאים תיכף ומיד לפגוש את משיח צדקנו, ואומרים לו שזה-עתה סיימו ללמוד כמה הלכות הקשורות עם ביאתו! נוסף לכך שכיון ש"אחכה לו בכל יום שיבוא", נכללים ב"הלכות הצריכות להן" [לנשים] בכל יום כו"כ דינים דהלכות קרבנות וכיו"ב." (משיחה לנשי ובנות חב"ד, ספר השיחות ה'תש"נ כרך ב ע' 485).

"דער אויבערשטער בעט זיך ביי אידן אז זיי זאלן זיך עוסק זיין ב"סדר קרבנות" . . . ובכלל זיך עוסק זיין בתורת עולה כו' (וואס דורכדעם איז כאילו הקריב כו') - און דאס וועט ברענגען דעם הקריב עולה וכו' כפשוטו - המלך המשיח כו' בונה המקדש כו' וחוזרין כו' מקריבין קרבנות כו' ככל מצותה האמורה בתורה במהרה בימינו ממש, וכנ"ל - ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו כו' כמצות רצונך. " (לקוטי שיחות כרך יח ע' 341).

*

מקורות להמובא בפנים ניתן למצוא בשולחן ערוך אדה"ז. מטה אפרים. קיצור שולחן ערוך. ספר המנהגים-חב"ד. לוח כולל חב"ד. שיחות מאמרים ואגרות קודש. ועוד ועוד.

*

הערה כללית: הזמנים שנכתבו כאן הם לשכונת קראון הייטס. כיון שאי אפשר לצמצם, וישנם כמה גורמים היכולים להשפיע על הדיוק בזה, לפיכך ראוי להקדים [או לאחר, לפי הענין] את הזמן במידת-מה - ולא לחכות לרגע האחרון.

יום ראשון, י"ד תשרי, ערב חג הסוכות

פניני הקהל. השייכות ד"הקהל" לארבעת המינים - ארבעה סוגים בבני ישראל, ולמצות סוכה - ראויים כל ישראל לישוב בסוכה אחת, ושענין זה מתחיל כבר בעשיית הסוכה, בערב החג - נתבאר בשיחות ערב חגה"ס וליל א' דחגה"ס תשמ"ח [וראה גם שיחת אור ליום ב' דחומה"ס, שמחת בית השואבה, תש"כ].

פניני הקהל. בשיעור חומש היומי (שהוא גם שיעור חומש ליום הושענא רבה): ויהי בישראל מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל - הענין ד"הקהל", אחדות כלל ישראל ע"י המלך - נתבאר בכ"מ (ראה שיחות צום גדלי', י"ג תשרי, ליל ב' דחגה"ס, ליל ד' וליל ה' דחגה"ס תשמ"ח).

♦ להכין חלות עגולות (להנוהגים בחלות עגולות עד (וכולל) הושענא רבה).

♦ אין מקיזים דם בערב יו"ט, גזירה משום הקזת דם בערב חג השבועות שיש בו סכנה (ושקו"ט בכ"מ בנוגע לתרומת דם ובדיקת דם שבזמנינו. ואכ"מ).

♦ כדאי לרשום את השם על נרתיק הלולב (על מדבקה וכיו"ב) שלא יוחלף עם של אחר.

♦ אין מדקדקים לשלם בעד ארבעת המינים קודם החג דוקא.

♦ לפזר מעות לעניים ולהרבות בצדקה בערב סוכות. לספק צרכי החג בהרחבה לעניים.

♦ כתב הרמב"ם (והובא בשו"ע ובשו"ע אדה"ז): "כשהוא אוכל ושותה חייב להאכיל לגר ליתום ולאלמנה עם שאר העניים האומללים, אבל מי שנועל דלתות חצרו ואוכל ושותה הוא ובניו ואשתו ואינו מאכיל ומשקה לעניים ולמרי נפש אין זו שמחת מצוה אלא שמחת כריסו... ושמחה כזו קלון היא להם..."

♦ אף שמעיקר הדין יכול לאכול בסוכתו של חבירו, מה טוב שישתדלו שתהא לכל אחד סוכה משלו. דמכיון שתשבו כעין תדורו, צריך להיות לכל אחד סוכה בפני עצמו, בדוגמת מה שכל השנה דר בדירה שלו. ובפרט שגם עשייתו הסוכה היא מצוה [שמברכין עליה שהחיינו, אלא שנפטרת בשהחיינו שבקידוש], ומצוה בו יותר מבשלוהו. ומפני מצב הפרנסה הדחוק דרוב בני ישראל - נהגו בכמה מקומות שיש סוכה אחת לכמה וכמה משפחות.

♦ מנהג רבותינו נשיאינו שהיו מרבים בסכך והדגישו הדבר גם באמירה בדיבור, שהיו אומרים שיוסיפו עוד סכך ועוד סכך מבלי לדאוג לכך שצריך שיהיו כוכבים נראים מתוכה. ובודאי מצאו עצה שיוכלו גם לראות הכוכבים, ובפשטות - עי"ז שלוקחים מקל ותוחבים אותו בעובי הסכך, וככל שירבה הסכך יעשה בו נקב קטן עכ"פ שדרכו יוכלו לראות הכוכבים.

• נהגו עכשיו לעשות מחיצות שלימות כי אין הכל בקיאות בדין המחיצות. ומנהגנו לעשות ארבע דפנות. אין נכון לעשות הדפנות [ואפילו מחיצה אחת] מיריעות, אפילו קשרן [כי לפעמים מתנדנדות באמצע, ואפילו קשרן] בטוב, כי לפעמים מתנתק מבלי שישים לב, וממילא דינן כמחיצה שאינה עומדת ברוח מצויה. והרוצה לעשות סוכה בסדינים, טוב שישים מחיצות של קנים במשך עשרה טפחים מהקרקע, עם ריוח פחות משלשה טפחים בין כל קנה וקנה. ולכתחילה יזהר לתקן קנים בכל ד' הדפנות.

• להיזהר שהסכך יהא עמיד ברוח מצויה במשך כל ימי החג. אם הסכך אינו עמיד ברוח מצויה, לא יוצאים ידי חובת סוכה מלכתחילה (ונוגע במיוחד במחצלאות שאינן עומדות ברוח מצויה ולכן יש להוסיף עליהם סכך או להניח עליהם קורות עץ). אין לחזק את הסכך בדבר המקבל טומאה (כ'אזיקונים' מפלסטיק וכדומה. ניתן להשתמש בקורות עץ או לקשור בחוטים המיוחדים לשם כך, הכשרים לסיכוך).

• אין מנהגנו לעשות רצפה מיוחדת לסוכה, אלא אם סוכתו ממוקמת בגינה, שהרי טוב שלא לאכול כלל בגינה בשבת ובחג אם ישתמש שם עם מים מפני שבקושי יוכל ליזהר שלא יפול שם מעט מים [ויגרורם לצמיחה].

• אין מנהגנו בנוי סוכה. מדיני נוי סוכה (להמניחים) – אסור להסתפק מהם כל ימי החג, ואפילו אם נפלו מהסוכה, ואסורין גם בטלטול בשבת ויו"ט שהרי אינן ראויים לכלום כל ימי החג. יש ליזהר שלא להרחיק נויי הסוכה מן הסכך ארבעה טפחים.

• אין לעשות סוכה בקרקע של חבירו שלא מדעתו וכן בקרקע של רבים כגון ברחוב העיר וכיוצא בו מקום שהרבים עוברים שם. וכן במקום שסוכתו גורמת לנזקי שכנים כגון שמאפיל על חלונות חבירו [ויש שכתבו ללמד זכות על המקילים לעשות סוכות בקרקע של רשות הרבים בכמה אופנים (כשקיבלו – או יכולים לקבל – רשות משר העיר (כיון שעיקר הטעם משום גוים שאינם מוחלים), בשטח המצומצם שלפני ביתו שחייב משום דינא דמלכותא בעניני נזיקין וכו'), וכמובן – שגם להמקילים, זהו רק בתנאי שאינו מפריע לעוברים ושבים (ואינו סותם כל דרך הרבים)]. עבר ועשה שם סוכה אין לברך עליה.

• כל סוכה שאינו יכול לאכול ולשתות ולטייל ולישן בה בנחת בלא שום צער אינה נקראת דירה כלל. עשה סוכה במקום שידוע לו שיצטער אחר כך, כגון שעשה ברחוב [ולכתחילה אין לעשות ברחוב, כמו שנתבאר] שאי אפשר לו לישן שם בנחת מחמת מורא הגנבים והליסטים הרי זו סוכה פסולה, ואינו יוצא בה אפילו באכילה, אבל מי שאינו מתיירא לנפשו לישן שם בלילה הרי זו כשרה [וכן הוא גם במקום ובאופן שפטור משינה בסוכה (כבמקומות הקרים או

שמצטער וכיו"ב – ראה להלן ע"ד מנהג חב"ד בזה), ראה לבוש סתר"מ ס"ב. פמ"ג בא"א סק"ו. וראה הגהות יא"פ, מחה"ש, בכור"י. ועוד].

♦ לוודא שהד' מינים כשרים בתכלית (והאתרוג אין עליו חשש מורכב) וגם מהודרים, ולקנותן רק ממוחזקים ליר"ש. אין לסמוך על מכתבי המלצה שפג תוקפן או כשהממליץ אינו בר-סמכא, כפשוטו. אין לקנות ד' מינים (וערבות בכללם) מקטן עבור יום הראשון של חג. פרטי דינים נמצאים בשו"ע אדה"ז סימן תרמה-ט.

♦ קטן היודע לנענע כדינו אביו חייב לקנות לו לולב כדי לחנכו במצות. ואף שרבים אין נוהגים כן – בזמנינו שד' מינים מצויים בשפע, כדאי לקנות ארבעת המינים כשרים כהלכתם לבנים היודעים לנענע, החייבים מדין חינוך. ולפחות שבכל בית יהיה סט של ד' מינים מיוחד לילדים. והדבר נוגע במיוחד ליום הראשון של חג [כדלקמן].

♦ מברכים על אתרוג מקאלאברי.

♦ בנטיעת שתילי אתרוגי קלברה באה"ק ת"ו, אינו בדומה לאתרוגי קלברה עצמן, ורק שסר בזה הענין דהרכבה.

♦ בנוגע לאתרוגי ארץ ישראל משנת השמיטה: באתרוג הולכין בו אחר לקיטה, שאם נלקט בשנת השביעית נוהגין בו קדושת שביעית (וגם בזה נחלקו אם שנת השביעית שלו מתחלת בר"ה או בט"ו בשבט). ונפקא-מינה בנוגע להיתר קנייתם, ואופן קנייתם. ליזהר לקנות רק ממקום עם השגחה מעולה, או לקנות בהבלעה או בהקפה. בלולב וערבות אין קדושת שביעית וכן בהדסים שנלקטו לצורך מצוה. ע"פ הידוע, מנהג כ"ק אד"ש שבמוצאי שנת השמיטה אינו מקבל אתרוגים מאה"ק.

♦ אתרוג הכבוש – שנשרה מעת לעת במים או בשאר משקים – פסול. ויש מחמירים גם בשאר המינים. ולכן ראוי שלא להשהות אגודת הלולב במים ליותר מ24 שעות, באם לא נשאר כשיעור (4 טפחים בלולב, 3 טפחים בהדסים וערבות) מחוץ למים. והרבה מקילים לעטפם במטלית רטובה, אפילו כשהיא בגדר טופח על מנת להטפיח (ואכ"מ).

♦ כל שמונת [תשעת] ימי החג חייב אדם להיות שמח וטוב לבב הוא ובניו ואשתו ובני ביתו וכל הנלוים אליו ושמחה זו היא מצות עשה מן התורה. כיצד משמחים? הנשים קונה להן בגדים ותכשיטים כפי ממונו [ואנשים וקטנים – כדלקמן].

הלכתא למשיחא: מצות ערבה הלכה למשה מסיני. שלוחי בית דין יורדים למוצא (מקום למטה מירושלים) וקוטפים ענפי ערבה בנות 11 אמה.

♦ להסתפר לכבוד החג שלא יכנס לרגל כשהוא מנוול. לטהר עצמו במקוה ערב הרגל.

• אסור לאכול פת או מזונות משעה עשירית (3:45 אחר-הצהריים) כדי שיוכל לאכול כזית פת בסוכה לתיאבון. גם משאר מינים לא יאכל אלא מעט ולא ימלא כריסו מהם.

• מהדרין לאגוד הלולב בסוכה ובערב יום טוב [=היום]. (ונת' בד"ה נשא את ראש תשמ"א שזהו ענין "לעשות סוכה", התחלת עשיית הסוכה לדירה, כיון שהוא דבר שרגילים לעשותו בבית. ועיי"ש שכ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע סיפר [סה"ש תש"ד ע' 13] שאביו כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע חנך אותו כשהי' בגיל טף שיעמוד על ידו ויאחז הלולב ומיניו וכו'). המהדרים – מאגדים בעצמם.

• מוסיפים על ג' הדסים, ולפחות עוד ג' הדסים, וכל המרבה הרי זה משובח. מכינים חמש טבעות מעלי לולב לפני שמתחילים לאגוד את הלולב.

• **להסיר מכשול:** כשמסדרים הלולב צריכים לוודא שהשדרה של הלולב תהיה גבוהה מהדסים וערבות לפחות טפח (בין 8 ל 9 ס"מ / 3-3.5 אינצ'). הרבה נכשלים בזה, ולכן צריך להיזהר לחתוך **מלמטה** את ההדסים והערבות (לא יותר מדאי, כדי שישאר שיעור ג' טפחים), בכדי ששדרת הלולב עצמה תבלוט טפח מעליהם (השדרה מסתיימת במקום שאין עוד עלים היוצאים ממנה, אלא היא הופכת להיות העלה האמצעי).

• **אופן האיגוד:** ג' הדסים – אחד בימין שדרת הלולב, וא' בשמאלו, וא' באמצע השדרה נוטה קצת לימין. ההדסים הנוספים מתחלקים גם כנ"ל. שני בדי ערבות – א' לימין וא' לשמאל. (והערבות קרובות יותר ללולב מההדסים). על הלולב עצמו עושים שתי כריכות. משתדלים ששתי הכריכות תהיינה מכוסות בההדסים וערבות. גם כריכה העליונה, מקצתה על כל פנים. מדייקים שקצותיהם התחתונים של הלולב ההדסים והערבות יהיו מונחים בשוה זה ליד זה ושהלולב לא יבלוט מלמטה. נוסף על שתי כריכות הנ"ל [**ולאחרי** כריכות הנ"ל] – אוגד הלולב ההדסים והערבות ביחד על ידי שלש כריכות. שלש כריכות אלו הן במשך טפח אחד. – נמצא סך-הכל חמש כריכות (נת' בסה"ש תרצ"ט ע' 298. לקו"ש ח"ד ע' 1368). נוהגים להגביה ההדס בתוך האיגוד למעלה מן הערבה מעט. ומשתדלים שהערבות לא יראו כל כך.

• לסדר את כיסוי הניילון לסוכה בצורה שיהא מותר לכסות את הסוכה ביום טוב, לעת ירידת גשמים. מותר לפרוש את הניילון על גבי הסכך בשבת ויום טוב, אם הוא באופן שלא יהא חלל טפח בין הניילון לסכך. אבל אם יש חלל טפח בין הניילון לסכך, או באם הניילון נפרש **מתחת** לסכך אפילו אין חלל טפח ביניהם, **אסור**. ורק אם היה הניילון פרוש כבר טפח (לא כולל החלק המגולל) מבעוד יום, מותר לו להמשיך לפרוש הניילון בחג.

הלכתא למשיחא: כתב הרמב"ם (הובא ונתבאר בלקו"ש ח"ב פ'

שמיני באורך): כל ישראל מוזהרים להיות טהורים כל רגל מפני שהם נכונים להכנס למקדש לאכול קדשים.

הלכתא למשיחא: סוכה בעזרה עבור אכילת לחמי תודה וכיו"ב, וכן בכלל בנוגע שאר עניניהם (משא"כ אכילת קדשי קדשים וחולין) – ראה אג"ק ח"ב ע' ח.

♦ **צדקה:** צדקה עבור שני ימי החג.

♦ **הכנת אש לנרות:** אין מוציאים אש ביו"ט מפני שהוא מוליד דבר חדש ודומה קצת למלאכה, וכיון שהיה אפשר לעשות מערב יו"ט אסור לעשות ביו"ט (שו"ע אדה"ז סתק"ב ס"א). לכן, בערב החג יש לדאוג להשאיר אש דולקת [ואפשר אש מהגז] שיוכלו להעביר אש מאש להדלקת הנרות לליל ב' דחג הסוכות. המשתמשים בשעון-שבת, יכוונו אותו לשני ימי החג.

♦ **ונשמרתם מאד לנפשותיכם:** ארגוני הבטיחות והצלה ממליצים, שאם משאירים את מבער הכיריים דולק במשך החג, אזי יש לוודא שיש בסמוך חלון פתוח לפחות 4 אינץ', ועוד חלון נוסף פתוח בצדו השני של הבית, כדי לאפשר איורור ראוי. כמו כן לוודא שהגלאי (לפחמן חד-חמצני) פעיל.

♦ **סדר הדלקת נרות:** מומלץ שהמשתמשים בנרונים שבכוסיות זכוכית יניחו מעט מים או שמן בכוסית **בערב יו"ט** [ומותר לעשות כן, ואין חשש גרם כיבוי בנותן מעט מים] בכדי שהדיסקית (המחזיקה את הפתילה) שבתחתית הכוסית לא תידבק אליה – ראה להלן בליל ב' דיום טוב.

♦ מדליקין הנרות לפני הברכה כבשבת, ואח"כ מברכים "להדליק נר של יו"ט" ו"שהחיינו". איש המדליק יברך "שהחיינו" בקידוש.

♦ **זמן הדלקת נרות יום טוב** בערב החג בשעה 6:26 (18 דקות לפני השקיעה).

♦ אם איחרו את הזמן, ניתן להדליק גם בחג, מאש דולקת.

♦ באם הדבר אפשרי (מבחינה בטיחותית, מזג האוויר וכו') מדליקים ומברכים בסוכה (מקום האכילה) ודי בנר אחד או ב' נרות.

♦ אם טעתה ואמרה להדליק "נר של שבת קודש", אם נזכרה תוך כדי דיבור חוזרת ואומרת "של יום טוב". לאחר כדי דיבור – לא יצאה, וחוזרת ומברכת כל זמן שהנרות דולקות. אם שכחה ברכת "שהחיינו", תכוון לצאת ידי חובה בעת הקידוש.

♦ קרוב לכניסת החג נכון לבדוק שוב את מצב הסוכה וכשרותה (באם יש גג – 'שלאק' – מעל הסוכה יש לוודא שהוא פתוח).

ליל שני, ליל א' דחג הסוכות

♦ **מעריב לשלוש רגלים.** שיר המעלות. אומרים בנוסח התפלה ובקידוש: "את יום חג הסוכות הזה ואת יום טוב מקרא קודש הזה זמן שמחתנו מקרא קודש וכו'".

♦ טעה והתחיל ברכות אמצעיות של חול, אם נזכר באמצע ברכה (בין שנזכר בברכה ראשונה של אמצעיות של חול שהיא "אתה חונן", ובין שנזכר בשאר ברכות אמצעיות של חול) צריך לגמור כל אותה ברכה ואח"כ מתחיל ברכה אמצעית של יום טוב. טעה והתפלל כל התפלה של חול ולא הזכיר כלל ענין קדושת היום בתפלתו ("יעלה ויבוא" וכדומה) לא יצא ידי חובתו וצריך לחזור ולהתפלל תפלה של חג, אבל אם הזכיר של חג בתוך שמונה-עשרה אע"פ שלא קבע לחג ברכה בפני עצמה יצא ידי חובתו. ואם נזכר קודם שאמר "מודים", אחר שסיים ברכת "המחזיר שכינתו לצי"ן" אומר "יעלה ויבוא" קודם "מודים" ויצא. אם התחיל כבר "מודים", אם נזכר לפני שאמר "יהיו לרצון" השני, חוזר ל"אתה בחרתנו". ואם אמר כבר "יהיו לרצון" השני והסיח דעתו מלומר תחנונים, חוזר לראש התפילה של יום טוב.

♦ טעה והתפלל של שבת לא יצא ידי חובתו. ואם נזכר באמצע ברכה אמצעית, פוסק מיד ומתחיל של יום טוב [וא"צ לחזור לראש התפלה, אף שה"ז שקר מוחלט. ראה תהל"ד סרס"ט סק"ט ואילך. ואכ"מ]. נזכר לאחר מכן, אם נזכר לפני שאמר "יהיו לרצון" השני, חוזר ל"אתה בחרתנו". ואם אמר כבר "יהיו לרצון" השני והסיח דעתו מלומר תחנונים, חוזר לראש התפילה של יום טוב.

בכמה שיחות קודש ע"ד איחולי ג' יום טוב" ג' פעמים ובקול. ובשיחת ליל א' דחגה"ס תשמ"ח שבכל פעם מגביהים הקול יותר (ע"ד המנהג באמירת כל נדרי), עיי"ש בפרטיות.

♦ אין מנהגנו לנשק את הסוכה בכניסה וביציאה.

♦ מותר לכנוס ולישב בסוכת חבירו בשעה שאין בעל הסוכה שם בסוכתו. אמנם במצב שנראה שבעל הסוכה מקפיד על הכניסה (כגון שיש שם קישוטים נאים או שצריך לעבור דרך חדרי הבית וכדומה) אסור להיכנס לשם. ואם נכנס שם לא יברך.

♦ אין מנהגנו לומר נוסח ההזמנה לאושפיזין שבכמה סידורים. וטוב לקבוע שיחה נאה בדברי תורה מענין האושפיזין דבר יום ביומו. נהגו להזכיר בסוכה את הבעש"ט, המגיד וכו' [=האושפיזין החסידיים, כדלקמן].

♦ **סדר האושפיזין:** אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד. (ולדעה אחת בזהר: אברהם, יצחק, יעקב, יוסף, משה, אהרן, דוד). אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע גילה שבנוסף לאושפיזין הכלליים ישנם גם אושפיזין חסידיים: הבעש"ט, המגיד ממעזריטש, אדמו"ר הזקן,

אדמו"ר האמצעי, אדמו"ר הצמח צדק, אדמו"ר מהר"ש, אדמו"ר מהרש"ב. בכמה שיחות נוסף שבשמיני עצרת הוא האושפיז של שלמה המלך (ע"פ הזהר) ואדמו"ר מהוריי"צ נ"ע. בשמחת תורה – מתגלה שייכותם של האושפיזין "לעיני כל ישראל". בשיחת ליל ד' דחג הסוכות תשנ"ב נאמר אופן נוסף, ששבעת האושפיזין הנ"ל מתחילין מאדמו"ר הזקן.

בראש האושפיזין: אברהם אבינו והבעש"ט. השייכות ל"הקהל" ("אחד הי' אברהם" ועד"ז הבעש"ט) – בשיחת ליל א' דחגה"ס תשמ"ח.

בביאורי הזהר להצ"צ פ' אמור ע' תלז: לענין הסוכה שיהי' האדם אושפיזין לאושפיזין עילאין זהו ע"י שיעשה תשובה על פגם הברית כו'.

♦ **קידוש:** אתקינו סעודתא, בורא פרי הגפן, מקדש ישראל והזמנים, לישב בסוכה (ומביטים בסכך), שהחיינו [ברכה זו עולה גם למצות ישיבה בסוכה. וכן לעשיית הסוכה, וא"צ לכוון על עשיית הסוכה שאין מקום לכוונה על מה שהי' כבר, וגם שעשיית הסוכה טפילה למצות ישיבה בסוכה שהיא עיקר המצוה – ראה אג"ק חט"ו ע' מ].

♦ אשה המקדשת ובירכה "שהחיינו" בהדלקת נרות, לא תברך שוב "שהחיינו" בעת הקידוש.

♦ באם אפשר, נכון לסדר מקום נטילת ידים בסמיכות להסוכה, מצד ההפסק בין קידוש לסעודה [וכשאי אפשר, בהליכה לצורך הסעודה, יש להקל שאינו הפסק – ראה משנ"ב סרע"ג סקי"ד. קצוה"ש ספ"א בבדה"ש סק"י. אבל ראה תהל"ד סק"א. ולהעיר מתוד"ה רב אשי – פסחים קד, ב. וראה שו"ע אדה"ז סתע"ג סכ"ה. וכמה חילוקים בדבר: כשרואה מקומו הראשון (שו"ע אדה"ז סרע"ג ס"ב), כשאוויר החצר מפסיק בין הסוכה לבית, כשמחיצות הבית מפסיקות וכו' (שו"ע אדה"ז שם ס"ה). ואכ"מ]. וגם בחול המועד – מצד ההפסק בין נטילת ידים להמוציא (ואף שההליכה אינה חשובה הפסק כיון שהיא צורך הסעודה, לכתחילה צריך ליטול ידיו סמוך למקום הסעודה אם אפשר – שו"ע אדה"ז סקס"ו ס"א. לשיעור הילוך כ"ב אמה – ראה בקצוה"ש סל"ז בבדה"ש סק"א (כ-14 שניות). ופורתא לא דק. אבל ראה צל"ח ברכות ט, ב – ד"ה היכי מצוי. כה"ח סקכ"ח סקמ"ז. ואכ"מ).

♦ הלילה יש חובה **מן התורה** לאכול בסוכה פת בשיעור כזית (בזמן של 'אכילת פרס'. כמה דעות בזה, ולמיחש מיבעי לשמועה שהוא 3 דקות). ויזהר לאכול קודם חצות לילה (12:46). ובנוסף לכך, חייב לאכול עוד פת, וכבכל סעודת יום טוב, שחובה לאכול יותר מכביצה.

♦ צריך כל אדם לכוון בישיבתו בסוכה שיושב בה כדי לקיים מצות הקב"ה שציונו לישב בסוכה זכר ליציאת מצרים.

♦ גם אם יורדים גשמים, הלילה חובה לקדש בסוכה ולברך "לישב

בסוכה ו"שהחיינו", ולאכול כזית פת בסוכה. ומנהג חסידים ואנשי מעשה להמשיך ולאכול בסוכה גם בשעת ירידת גשמים. והרוצה לעקור לביתו יברך ברכת המזון לפני כן, אלא אם כן היה בדעתו לגמור הסעודה בבית בשעה שבירך המוציא. פסק הגשם, צריך לחזור ולאכול בסוכה כזית פת (ואין לברך שוב לישוב בסוכה).

♦ יש מחמירים שבאם נראה שהגשם עומד להיפסק, צריך להמתין כשעה או שתים, אבל לא ימתין עד אחר חצות.

♦ תלמידי הבעש"ט דור אחר דור נהגו לישוב בסוכה בכל ז' ימי החג גם אם ירדו גשמים. גם בשעת ירידת גשמים שע"פ דין מותר לאכול בבית, נמנע אדמו"ר מהורי"צ נ"ע מלאכול חוץ לסוכה. בשנת תרצ"ג היה גשם שוטף יותר משיעור דשולחן ערוך [ראה שו"ע אדה"ז סתרל"ט סכ"א-כב] ואדמו"ר מהורי"צ נ"ע אמר: לישוב בסוכה צריך לברך. וכן עשה. וכן היה מעשה רב בהתוועדות בשנת תשכ"ז.

♦ **ביום טוב** דחג הסוכות טובלים פרוסת המוציא בדבש.

♦ הרגילות היא שהשומעים את הקידוש אינם מכוונים לצאת ידי חובה בברכת "לישב בסוכה" של המקדש, ועל כן מברכים בעצמם ברכת "לישב בסוכה" על פרוסת המוציא [ונתבאר בארוכה בכינוס-תורה דאסרו חג סוכות תשע"ג, וי"ל בע"ה בגליון "באתרא דרב"]. ונוהגים העולם לברך ברכת "לישב בסוכה" אחר ברכת "המוציא".

♦ נשים פטורות מן הסוכה ואם ירצו לישוב בסוכה ולברך הרשות בידן. קטן שאינו צריך לאמו, דהיינו בן 6 שנה (ובקטן חכם וחרף - בן 5 שנה), חייב בסוכה. ואם אוכל חוץ לסוכה [מאכלים המחוייבים בסוכה] אביו חייב לגעור בו ולמחות בידו ולהכניסו בסוכה [ובנוגע לאמו, אף ש"אינה חייבת לחנכו במצות והרי היא אצלו ככל אדם" (שו"ע אדה"ז סתר"מ ס"ד), מכל מקום, מובא בנוגע לדין זה (ספר השיחות תש"נ ח"ב ע' 455. ועד"ז בכ"מ), ש"נוסף לכך שהחינוך והנהגת הבנים והבנות (ובפרט הקטנים והקטנות) בפועל ממש תלוי במדה רבה ועיקרית בהדרכת האם, עקרת הבית, ובדרך ממילא נעשה עיקר החינוך על ידה, הרי, ידוע מ"ש השל"ה ש"הנשים מצוות על תוכחת בניהם כמו האב ויותר מהם מטעם שהם פנויות ומצויות יותר בבית כו". ולא עוד אלא שיש יתרון בהחינוך והתוכחה דנשים לגבי אנשים". וראה גם הלכות ת"ת לאדה"ז פ"א קו"א סק"א].

♦ בספר המנהגים חב"ד: המהדרין - גם מים אין שותים חוץ לסוכה.

♦ **בברכת המזון:** "יעלה ויבוא". השוכח "יעלה ויבוא" ביו"ט (משא"כ בחול המועד) ונזכר קודם שאמר "השם" בחתימת ברכת "בונה ברחמי ירושלים" חוזר ל"יעלה ויבוא". אם אמר כבר "השם" חותם הברכה. ואחר כך אומר (כנוסח שבסידור) "בא"י אמ"ה אשר נתן ימים טובים לעמו ישראל לששון ולשמחה את יום חג הסוכות הזה בא"י מקדש ישראל והזמנים". אבל אם נזכר אחרי התחלת

ברכת "הטוב והמטיב", אפילו לא אמר רק תיבת "ברוך", חוזר ומברך ברכת המזון.

♦ הרחמן ליו"ט והרחמן לסוכות.

♦ שכח לברך "לישב בסוכה" עד שגמר סעודתו יברך אח"כ בעודו בסוכה.

♦ סוכה שאינה מרוצפת אסור לטאטא אותה בשבת וחג משום אשוויי גומות [אבל במרוצף אין לגזור משום שאינו מרוצף (כ"מ בפמ"ג סתרמ"ג במ"ז סק"ד), בימינו שרוב בתי העיר מרוצפים. ואף גם במקום שהחצרות אינן מרוצפות, והסוכה היא בחצר – הרי הסוכה אינה בגדר חצר, כ"א בכלל בית. ובנוגע לחלק החצר שמחוץ להסוכה – ראה שש"כ פכ"ג הע' י].

♦ מצות ישיבה בסוכה שיהיה אוכל ושותה וישן (אפילו שינת עראי) ויטייל ודר בסוכה כל שבעת הימים בין ביום בין בלילה כדרך שהוא דר בביתו בשאר ימות השנה. צריך לקרות וללמוד בסוכה אלא אם כן לומד בבית המדרש. והכל לפי הענין. עכשיו נהגו העולם להקל בשינה שאין ישנים בסוכה רק המדקדקים במצות. ומנהג חב"ד שאין ישנים בסוכה, ונתבאר באריכות בלקו"ש חכ"ט בשיחה לחג הסוכות. ראוי ונכון שלא לשוח שום שיחה בטילה בסוכה רק בדברי תורה. ואם צריך לספר עם חבירו יספר עמו בסוכה.

♦ שמחת החג מתחילה מליל ראשון דחג הסוכות.

בסה"ש תש"ד ע' 12: אין יאר תרנ"א האט הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק פארבראכט די ערשטע נאכט אין סוכה זייער לאנג ביים טיש און אויך נאכ'ן בענטשן איז מען געבליבן פארברענגען א לאנגע צייט און מ'האט גענומען א סך משקה. ארויסגייענדיג פון סוכה האט די באבע הרבנית רבקה נ"ע געפרעגט, וואס איז די מער, פארוואס איז מען געזעסען אזוי שפעט אין סוכה, האט הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק געענטפערט: מארגען ביינאכט איז דאך שמחת בית השואבה קען מען דאך אריינפאלן ווי א יון אין סוכה, דערפאר האט מען היינט פארבראכט צו מאכען א הכנה אויף מארגען. וענתה כבוד אמי זקנת הרבנית נ"ע: דער שווער – הכוונה על אדמו"ר הצ"צ – האט אמאל געזאגט, אז א יון איז א הויכע מדריגה. הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק האט דאן אנגעהויבן לערנען דעם ווארט, יון איז א הויכע מדריגה. אויב א יון מיא א ו"ו איז דאס גאר ניט קיין מדריגה, נאר די כוונה איז "יבן" מיט א ב' און אין הבנה איז דאך דא כמה מדריגות זו למעלה מזו און דאס איז דער פירוש פון דעם ווארט "א יבן אין סוכה". הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק איז דאן צוריקגעגאנגען אין סוכה און פארבראכט ביז 3 פארטאג אין דעם ביאור פון דעם ענין אז די מדריגה אין הבנה איז נאך אלץ קיין הבנה, און די מדריגה איז נאך אויך ניט קיין הבנה וכו'.

♦ **שמחת בית השואבה** מתחילה בזמן הגלות בכמה ענינים מיד – עם שטורעם – כבר מליל הראשון. כל ימי החג מתוועדים בשמחת

בית השואבה ובריקודים. שמחת בית השואבה ברחובה של עיר [ולהעיר שההנהגה הנ"ל החלה בשנת תשמ"א – שנת הקהל. ומני אז התחיל כ"ק אד"ש בהנהגה דאמירת שיחה בכל לילה מלילות החג].

הלכתא למשיחא: החליל [שמחת בית השואבה עם כלי שיר וכו'] אינה דוחה יום טוב. אלא, שבשיחת ערב חג הסוכות תשנ"ב נאמר, שלאחרי הגאולה האמיתית והשלימה לא שייכים אז כל עניני גזירות וכיו"ב, וממילא עורכים שמחת בית השואבה מיד בלילה הראשון. (ועד"ז בשיחת ש"פ האזינו (התוועדות ב) תנש"א (גם לגבי זמן בית ראשון). שיחת שמחת בית השואבה תשט"ו (בזמן בית ראשון). ולהעיר מהשקו"ט עד"ז בנוגע לתק"ש לעת"ל בר"ה שחל בשבת. ואכ"מ).

הלכתא למשיחא. הקהל לעתיד לבוא ביו"ט ראשון או במוצאי יו"ט ראשון – ראה להלן בליל ב' דחגה"ס.

בשיחת א' דחגה"ס עדר"ת (תורת שלום ע' 264): כמו שבר"ה ויוהכ"פ והימים שביניהם הנה כאו"א מישראל הוא טרוד בעבודה וכו' כן בחג הסוכות צריך להיות טרוד בשמחה מען דארף זיין כסדר פריילעך און אין דעם דארף מען זיין פארנומען.

פניני הקהל. בשלשלת היחס שבהקדמת 'לוח היום יום' בשנת תשמ"ח: מעורר בכל הלילות דחה"ס ע"ד שמחת בית השואבה בכל הלילות ושנה זו במיוחד גם הדגשת מצות הקהל.

פניני הקהל. בשיחת ליל א' דחגה"ס תשמ"ח: הענין ד"הקהל צריך להתבטא, לכל לראש, בענין שהזמן גרמא – "כל יומא ויומא עביר עבידתי", ובנדו"ד – שמחת בית השואבה: יש להקהיל רבים מישראל – "הקהל את העם האנשים והנשים והטף" – להשתתף בשמחת בית השואבה, הן בנוגע לאנשים, והן בנוגע לנשים [כמדובר כמ"פ וכו'], והן בנוגע לטף, לאחד את כולם בשמחת בית השואבה.

בזמן שביהמ"ק קיים, התחלת קיום מצות הקהל היא במוצאי יו"ט הראשון של חג, מצד כמה ענינים שאי אפשר לעשותם ביום טוב. אבל בזמן הגלות, ראוי להתחיל בהקהל – הקהלת אנשים נשים וטף – כבר מיום טוב הראשון, כלשון הגמרא (סוטה מא, רע"ב) "מאתחלתא דמועד". וע"ד שמחת בית השואבה שאפשר להתחיל בזמן הגלות כבר מליל יום טוב הראשון – שיחת ליל א' דחגה"ס תשמ"א.

פניני הקהל. בשיחת ש"פ בראשית תשכ"ז שהתחלת הפעולות בעניני הקהל – החדרת אהבת ה' ויראת ה' וכו' – צריכה להיות החל מחג הסוכות, "זמן שמחתנו", כי מצוה שמקבלים עליהם בשמחה מובטח שלא תתבטל. עיי"ש.

יום שני, יום א' דחג הסוכות

בנוגע לליקוי לבנה מלא היום (ובפעם הרביעית ברציפות - חג הפסח תשע"ד; חג הסוכות תשע"ה; חג הפסח תשע"ה; והשנה - שוב בחג הסוכות) - ראה לקוטי שיחות חט"ו ע' 7 ואילך (וש"ג) בביאור ה"סימן . . לעולם" שבגמרא (סוכה כט, א) בליקוי המאורות (וליקוי לבנה בפרט), והתיווך עם הידוע ע"פ טבע. ושם ע' 12: דעם אויפטו, וואס דוקא ביי בניי איז געזאגט געווארן "אל תחתו" . . אידן בשעת ביי זיי איז דא א הוספה אין עבודת ה', העכער פון די מדידות והגבלות פון זייער טבע - **עושיין רצונו** של מקום - זיינען זיי **העכער** פון טבע (אויך - פון "אותות השמים"), און דערפאר איז "**אין מתיראין** מכל אלו": ניט נאר קענען זיי זיך **מתגבר** זיין אויף טבע (דורך יגיעה והשתדלות צו מבטל זיין די טבע), נאר זיי רעכענען זיך לכתחילה ניט מיט די "אותות השמים" . . ביז צו מצב וואס מען דארף זיך ניט רעכענען מיט הנהגת הטבע בכלל, דעם אויבערשטנ'ס הנהגה מיט צדיקים (ועמך כולם צדיקים) איז א הנהגה נסית גלוי' שלמעלה מן הטבע.

הלכתא למשיחא: בכל יום מימי החג, עם שחר יוצאים הכהנים והעם לשאוב מים ממעיין השילוח בצלוחית של זהב המכילה שלושה לוגים (כחצי ליטר). לאחר השאיבה, מגיעים לשער המים בבית המקדש, תוקעים ומריעים ותוקעים. ומנסך המים על גבי המזבח.

♦ משכימין ומקדימין לקיים מצות לולב. ובפרט לפעם הראשונה. זמן נטילת לולב רק אחרי נץ החמה (היום: 6:49. בימים הבאים מתאחר מעט, ובהוש"ר: 6:56). קודם נטילת לולב אסור לאכול, ונוהגים (הבריאים) שלא לטעום ושלא לשתות כלל. כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע לא אכל לפני נטילת לולב (ביום הראשון) כבר בהיותו בגיל 3 שנה.

♦ מצות נטילת לולב בסוכה היא מצוה מן המובחר. ולפיכך בבוקר קודם שיתפלל בעודו בסוכה יברך על הלולב [ולהעיר, שבשיחת שמחת ביה"ש תשכ"ד (לקוטי שיחות חכ"ב שיחה ב' לפ' אמור) נזכרה סברא שכשיורדים גשמים, נכון לחכות (עד חצות היום) בכדי לקיים מצוה מן המובחר ליטול לולב בסוכה שלא בשעת הגשמים, כיון שהנטילה בסוכה היא שלמות ("מצוה מן המובחר") במצות נטילת לולב].

♦ בנוגע לשמועה ע"ד אכילת מזונות מיד לאחר נטילת לולב בכדי לברך ברכת "לישב בסוכה" - שקו"ט בזה בקובצי הערות אנ"ש והתמימים, ובשנת תש"מ כתב א' הרבנים סברא כזו ע"ד **עצמו**. והתפרסמה בדפוס לראשונה בשם כ"ק אד"ש בשנת תשמ"ז (ברשימת מנהגים והנהגות שבראשה הבהרה ע"ד סמכות השמועות). ונתברר שמקור הדברים בדברי הרי"מ ע"ה דברוסקין (בהמשך לשיחה הנז'). ומפי השמועה שהציע דבריו בזה בעת

הסעודות דימי שמע"צ ושמח"ת תשכ"ד, ושכ"ק אד"ש הביע איזשהו הסכמה לדבר, ושבכינוס תורה שהתקיים בבית חיינו לאחמ"כ באסרו חג הסוכות פלפל הרב הנ"ל בחכמה בענין זה. וילע"ע, ובפרט שהדברים מחודשים. וד"ל.

[ולמעשה, את"ל שנטילת לולב בסוכה היא גם מצד מצות סוכה (ראה בלקו"ש שם בארוכה. ושם: איז מוכח אז ער מיינט (ניט א דין אין סוכה, נאר) א דין ומצוה מן המובחר אין מצות נטילת לולב. ובהמשך הענין: אויב נטילת לולב איז (בלוין) א מצוה מן המובחר אין מצות סוכה. . אבער אויב דאס איז (אויך) א מצוה מן המובחר אין נטילת לולב), ממש"כ רבינו מנוח (סוכה פ"ו ה"ט): "כיון דמקריא ומתניא בעי סוכה בעי ברוכי לישב בסוכה, והיינו דאמרינן לישב בסוכה ולא לאכול בסוכה, משום דלישב בסוכה שייכא בכלהו דאיתנהו בכללא לאכול ולישון ולקרות ולטייל, ונקוט כללא דכילנא לעיל בידך, דכל מידי דבעי בסוכה בעי ברוכי". אמנם, בנוטלו בסוכתו – לא גרע מטיול ושינה וכו' שנפטר בברכת "לישב בסוכה" שעל האכילה במשך היום (משא"כ בנוטל לולב בסוכה אחרת (שבביהכ"נ או בסוכת חבירו). ובפרט שרגיל שלאחרי נטילת לולב שוהה שם משך זמן, ונחית לשקו"ט מצד טיול בסוכת חבירו). ויש לחלק בפשיטות, שהרי אי"ז מדינא, כ"א מצוה מן המובחר, ו"מן הדין" ה"ז צ"ל "אחר התפלה קודם ההלל" ובביהכ"נ. (אמנם, בר"ד משיחה הנ"ל להדיא שהוא מעיקר הדין, ובמכ"ש מאכו"ש וטיול וכו', והכוונה בל' "מצוה מן המובחר" – להוסיף שהוא גם שלימות במצות נטילת לולב, וכנ"ל מלקו"ש עד"ז. ועיי"ש בלקו"ש בהע' 21. ועצ"ב)].

• לא יתננו ביום ראשון לקטן קודם שיצא בו מפני שהקטן אינו מקנה לאחרים מן התורה ונמצא שאם החזירו לו אינו מוחזר. ולא יתננו לקטן גם אחרי שיצא בו, לחוש לסברא ששאל פסול ביום טוב שני. באם יש לקטנים מגיל שש ומעלה סט מיוחד, מקנים זה לזה. בלית ברירה, כשאין להם סט משלהם, אם האב תופס עם התינוק בשעת נטילת לולב, שפיר דמי [אבל לכמה דעות (מג"א א"ר פמ"ג ועוד) אינו יוצא בזה יד"ח חינוך (בשאל). ואכ"מ]. בהיות כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע בגיל 3 שנה אחז כ"ק אדמו"ר מהרשב"ב נ"ע עמו ובירך עמו ביום הראשון.

• מצות עשה מן התורה ליטול ד' מינים ביום הראשון של חג (בשאר הימים מצוה מן התורה רק במקדש. והתקינו חכמים שיהא לולב ניטל בכל מקום זכר למקדש). וצריכים הד' מינים להיות "לכם" – משלכם, ואינו יוצא בלולב שאל. כשנותנים הד' מינים לאחר לברך נכון לאמור בפירוש שהוא במתנה על מנת להחזיר, ובפרט ביום הראשון. באם לא החזירו לא יצא ידי חובתו. גם בלא אמר כן, אפילו ביום הראשון, יוצא המקבל ידי חובתו, באם החזירו אחר כך.

• בשעת נטילה יהי' שדרת הלולב כנגד פניו, וכל המינים דרך גדילתן. באתרוג – עוקצו למטה נקרא דרך גדילתו. יזהר שראש הלולב לא יפגע בדפנות או בסכך.

• **מברכים שתי ברכות:** "על נטילת לולב" ו"שהחיינו". לפני ברכה

ראשונה נוטל הלולב בלבד בימינו (ואיטר יד – בשמאל). והאתרוג מונח מוכן לנטילה לפניו. מתחילין ברכת "שהחיינו" – כשהלולב בידו אחת והאתרוג בידו השנית. בסיום הברכה – מחברין אותם. במקום סיום הלולב והדס וערבה יחבר האתרוג עם הלולב. והלולב מחברו לשליש העליון של האתרוג, אשר אוחזו באלכסון קצת.

♦ מצוה מדברי סופרים לנענע בלולב וכן בהלל. לאחר סיום ברכת "שהחיינו", מנענע לקצוות העולם. מוליך ומביא למי שארבע רוחות שלו וכדי לעצור רוחות רעות. מעלה ומוריד למי שהשמים וארץ שלו, וכדי לעצור טללים רעים. מנענענים סך הכל ח"י נענועים – שלש פעמים לכל אחד מהששה קצוות, שבכל צד שינענע יעשה ג' הולכות וג' הובאות, דהיינו הולכה והובאה ג' פעמים. ובסדר זה: דרום וצפון מזרח מעלה מטה ומערב. ולא שיהפך ח"ו ראש הלולב למטה אלא שההולכה תהיה לצד מטה, וההובאה לצד מעלה, ההיפך מאופן הנענועים ב"מעלה" (וכן בכל הנענועים יהיה ראש הלולב לצד מעלה אלא שהולכה תהיה לאותו צד שמנענע).

♦ מנהגנו: דרום וצפון – **לקרן** דרומית מזרחית, **קרן** צפונית מזרחית. למזרח – **לאמצע** המזרח. למעלה – בהובאה מורידים תחילה מעט "המשכה בעולם", ואח"כ מביאים אל החזה. למטה – מעלים תחילה מעט "העלאת העולם", ואח"כ מביאים אל החזה. מערב – שתי פעמים הראשונות **לקרן** מערבית דרומית. בפעם השלישית – **לאמצע** מערב. כל זה (י"ז נענועים), בכלים. בנענוע האחרון – אור. יחוד שכינה במערב [עוד מכוונות הנענועים – נתבאר בדא"ח].

♦ במשך כל הנענועים האתרוג מכוסה בידו לבד בנענוע האחרון שמגלהו קצת. בעת הנענועים, בכל הובאה, צריך להגיע עד החזה, שיגע סוף הלולב ומיניו והאתרוג לחזה שלו ממש, מקום שמכים באמירת אשמנו. מנהג רבותינו שלאחר כל הולכה היו מנענעים את הלולב ורק לאחרי זה עשו את ההובאה. ויזהר שלא יגע ראש הלולב בכותל רק שיהיה חלל בינתיים.

♦ נשים מברכות על נטילת לולב ומנענעות לכל הפחות נענוע כלשהו. בנוגע לשאר הנענועים בהולכה והובאה וכו' (ש"מצוה כהלכתה" (עכ"פ – מדרבנן. וי"א מדאורייתא – ראה שד"ח מערכת נון כלל מז. שו"ת זכר שמחה סע"ג. כתיבי ר' יחיאל ח"א ס"ח ואילך) שיולין ויביא, והנענועים שייכים לגוף המצוה (ראה מכתבי תורה סקנ"ד), שהמצוה לא נגמרה לגמרי עד אחרי הנענועים, אלא שהם שירי מצוה ואינם מעכבים), שיש הנוהגות להדר בזה – לא מצאנו הוראה מפורשת לכאן או לכאן. (והנה בט"ז סתרג"ח סק"ו: "כיון דאמרינן מוליך ומביא לעצור רוחות וטללים רעים א"כ גם היא נהנית מזה" – יל"פ שגם הנשים מנענעות. וכ"מ קצת שפי' הברכ"י (שם סק"י) בדבריו. אבל ראה בפמ"ג במ"ז שפי' באו"א. ובמאורי אור (ח"ג סט, א) מוכח שחלק מהנשים בזמנו הקפידו לנענע כדן. וראה גם שו"ת מבשר טוב ח"ב סנ"ט. תשוה"נ ח"א ששפ"ה. ח"ב ששי"ד. ולהעיר דלהסברא שנענועים הם משום שמחה, ה"ז שייך

לנשים כאנשים. אבל ראה עץ השדה סתרנ"ח סקי"א. שו"ת להורות נתן חי"ג סוסי' נג. וראה שו"ת רב פעלים ח"א קונט' סוד ישירים סי"ב (ע"ד הקבלה). וכבר העירו משו"ת נחלת שבעה סל"ד: יש להן לדקדק לעשות המצוה כתקנה. ויש לחלק).

♦ טוב להימנע מהריח באתרוג של מצוה כל החג כדי להנצל מספק ברכה. ההדס מן הדין אסור להריח בו כל החג.

♦ **סוף זמן קריאת שמע** בשעה 9:45.

♦ **שחרית לשלש רגלים**. אחר התפלה קודם ההלל יש לברך על הלולב, למי שלא הספיק לברך בבוקר.

♦ מצות עשה מדברי סופרים לגמור ההלל – הלל שלם – כל שמונת ימי החג לפי שכל יום הוא חלוק בקרבנותיו מיום חבירו ומיום טוב הראשון והרי כל יום הוא כמועד בפני עצמו.

♦ בספר המנהגים-חב"ד: בשעת אמירת הלל אוחזים הלולב ולנענועים מצרפים אליו גם את האתרוג. בנוגע לשנת הקהל – ראה בשיחת ליל ה' דחגה"ס תשמ"ח, חלקה הועתקה בקטע הבא.

פניני הקהל. בשיחת ליל ה' דחג הסוכות תשמ"ח: ולכן, כדי להדגיש עד כמה נוגע הענין ד"הקהל", שזהו"ע עיקרי, פנימי, נפשי וגופני וכו', ככל התוארים שיכולים וצריכים לומר על הענין ד"הקהל" בכל אותיות האל"ף בי"ת – משנים המנהג לאחוז כל ד' המינים במשך כל זמן אמירת ההלל, דוקא בגלל הקושי שבשינוי זה, ודוקא בגלל היותו שינוי המעורר תמיהה אצל הרואים, ותמיהה צודקת! ובנוגע לענין ההתקשרות – סומכים על הודעת נשיא דורנו שלפני קבלת הנשיאות מאביו (למלא מקומו) סיכם עמו שהנהגתו תהי' בחדס וברחמים דוקא. ועאכו"כ בנוגע להנהגתו בקשר ובשייכות להתקשרות אליו – מכיון שגלוי וידוע לפניו (ובפרט שמסבירים זאת ברבים) שטעם השינוי אינו אלא כדי להדגיש את הענין ד"הקהל".

♦ מנענעים 4 פעמים בהלל: 1. הודו לה' שבתחילה. 2. אנא ה' הושיעא נא. 3. בכופלו אנא ה' הושיעא נא. 4. הודו הראשון אשר לבסוף. בירך על הלולב אחר התפלה בבית הכנסת ינענע רק 3 פעמים בהלל: 1, 2, 4.

♦ **הושענות** תיכף אחר הלל קודם קדיש שלם. פותחים ארון הקודש ומוציאים (בדרך כלל – מי שאין לו ד' מינים, או אבל ר"ל) ס"ת ועומד אתו ליד הבימה. משאירים את ארון הקודש פתוח עד לסיום ההושענות. כשאין ס"ת אפשר להקיף הבימה גם בלי ס"ת.

♦ הושענות ליום א' – "למען אמתך". מדייקים לעשות היקף שלם. מסיימים אותו באמירת אות "ת". מנהגנו שהש"ץ אמירתו בקול רם מתחיל מאות "ס" או "ע". באותן האותיות שאומרן הש"ץ בקול רם אומרים תיבת "הושענא" הן בראש והן בסוף. בהשאר – רק פעם אחת.

♦ אחר כך: אני והו הושיעא נא. כהושעת אלים וכו' עד אין עוד.

(הפסוקים כי אמרתי גו', לך זרוע גו' – אומרים רק בהושענא רבה).
 ♦ בשנת האבילות אין מקיפים הבימה בארבעת המינים [ויכבד מי שאין לו לולב ואתרוג שיקיף הוא].

♦ בשעת אמירת הושענות צריך ליטול הלולב מימין והאתרוג בשמאל (ובאיטר יד – להיפך) [ושקו"ט בפי' דברי אדה"ז (סתרג"א סי"ג) בזה, אם הכוונה שלא ליטול ביד א', או שלא לעשות להיפך, לולב בשמאל. ואכ"מ. בגוף ההנהגה באם מקום ליטלם בב"א ביד ימינו בעת ההושענות – ראה יפה ללב ח"ב קו"א סתרג"א ס"ה (קטו, ד). חיים וברכה אות קפו. והנ"ל הבינו כן גם בד' המג"א (ואדה"ז) שאין ליטלם ביד א' בשעת ההושענות – אף שלדין יש תשובה מדיוק ל' אדה"ז (שם ס"א) בכ"ז. וכ"כ לעורר ע"ז בבא"ח האזינו ח"א סי"ד. מעורר ישנים אות קכב. וראה גם יפה ללב ח"ב סתרג"א ס"ג. ועיי"ש בישוב אלו שאין מקפידים ע"ז כיון שצריך להחזיק הסידור יעו"ש (וכן נמסר שנהג החיד"א – לקט הקציר סל"ג סכ"ד). ועיי"ג"כ בבכורי יעקב סתרג"א סקי"א. ובמנהגי וורמייזא שהשמש אוחז הסידור עבור החזן. וברוקח סרכ"א (ועוד) כתב להדיא בשם הירושלמי שבשעת הושענות כל ישראל נוטלים לולביהן בידיהם ימנית ואתרוגיהן בשמאלית. ומ' שכ"ה הסדר בדוקא. וע"ד הקבלה שהאתרוג צ"ל בשמאל דוקא – י"ל שכ"ה גם בהושענות. וראה בשעה"כ להאריז"ל דרושי סוכות, שמשמעות רהיטת לשונו בהשקפה ראשונה משמע ג"כ כן. וזלה"ק: בזמן ההקפה אין צורך לנענע הלולב כי הוא בסוד אור המקיף הנגלה וא"צ לנענעו. גם צריך שלא להפריד כלל את האתרוג מן הלולב אלא ב' ידיו סמוכות זו לזו ומתדבקין יחד הלולב והאתרוג וגם בעת הנענוע תכוין בעת הובאת וכו'. וכן מעשה רב, כמעט בכל השנים כולם, לולב בימין ואתרוג (גדול ביותר) בשמאל, וללא סידור, ואמירת ההושענות בע"פ. ולהעיר שיש מקום לומר שההידור בזה עדיף על ההידור ליטול לולב דייקא בימין, שהרי בהיפוך הידים קייל"ן שיצא יד"ח (בנוגע לנטילת לולב) ולא הביא אדה"ז דעה חולקת (רק ש"טוב" לחזור וליתלן), אבל בנטילה בב"א הביא ב' דעות ולא הכריע, ואם עשה כן, צריך לחזור וליטול. ואף שיש מקום לומר כנ"ל שבהושענות שאני (שרק בדבר של תורה יש להחמיר בכגון דא, כדיוק הל' בס"א), מ"מ, אין סברא לומר שדוקא הענין דלולב בימין גובר על הענין דב' ידים (שהרי אי"ז שייך להגדר שדבר שבמצווה צ"ל בימין, וכמפורש במג"א). לאידך, מקום לומר, שה"ט דלולב בימין מצד ריבוי המצוות וא"כ ה"ה והוא הטעם בעת ההושענות משא"כ השלילה דבב"א הוא דין בנטילה דייקא. ועוד יל"ע בזה. וגם צ"ב בנוגע להצמדה כנגד החזה – באם עדיף מההידור דב' ידים או דלולב בימין. ואכ"מ כעת].

♦ **י"ג מדות פ"א** ורבש"ע בעת פתיחת הארון לקריאת התורה. מוציאים שני ספרי תורה וקורין חמשה גברי בפרשת אמור "שור או כשב" ובשני – מפטיר בפרשת פנחס "ובחמשה עשר יום וגו'". הפטרה. אשרי. יהללו.

♦ **מוסף לשלש רגלים.** במשך כל יום דחג הסוכות אומרים פסוקי מוסף המיוחדים ליום הנ"ל. שכח ולא אמר פסוקי מוסף, ונזכר בטרם שאמר שם השם בחתימת "מקדש ישראל והזמנים", יחזור ויאמר כתיקונו. נזכר לאחר שחתם בשם השם, לא יחזור.

♦ החליף פסוקי יום אחד בחבירו, ונזכר בטרם שאמר שם השם

בחתימת מקדש ישראל והזמנים, יחזור ויאמר כתיקונו. נזכר לאחר שחתם בשם השם, נחלקו בזה הפוסקים, ודעת רוב הפוסקים שלא יחזור [ולהעיר ששיטת האחרונים שאינו יוצא נזכרה בסתמא בשיחת ש"פ נצו"י תשמ"ז (בלתי מוגה). וראה בקובץ באתרא דרב גליון ג הע' 26].

♦ טעה והתחיל ברכות אמצעיות של חול או של שבת, צריך לפסוק באמצע הברכה שנזכר בה ולהתחיל ברכה אמצעית של תפלת מוסף של יום טוב.

♦ **ברכת כהנים**. כשאומרים תיבת **יברך** – המתברך ראשו באמצע. ה' – מיסב ראשו לימינו, שהיא שמאל המברך. **וישמך** – באמצע. יאר – לשמאלו שהיא ימין המברך וכו'. **שלום** – ראשו באמצע. אמירת רבוש"ע – בשעה שהכהנים מנגנים דוקא, אבל כשאומרים התיבות צריך לשמוע. כשמנגנים ל"וישם" אומרים "רבוש"ע . . הצדיק". כשמנגנים לתיבת "לך" "ואם . . אלישע". ל"שלום" "וכשם . . לטובה". כשאומרים "שלום" – אומרים "ותשמרני ותחנני ותרצני". "אדיר במרום" אומרים אחר ענית אמן כשעדיין הטלית על פניו.

♦ **קידוש**: גם בקידוש היום מברכים לישיב בסוכה אחר הקידוש (ולא אחר המוציא). סדר הקידוש: אתקינו סעודתא (ליו"ט), אלה מועדי. בפה"ג. לישיב בסוכה.

♦ אם לא בירך "שהחיינו" בליל הראשון ונזכר למחר, אומר בשעה שנזכר, אפילו שלא על הכוס. אלא שצריך לברך תוך הסוכה כדי לפטור גם את הסוכה.

♦ מברכים "לישיב בסוכה" רק על פת או תבשיל מחמשת מיני דגן יותר מכביצה. הנכנס לסוכה אחרת – שלא בירך בה היום "לישיב בסוכה" על אכילה – מברך "לישיב בסוכה" גם על טיול בסוכה. מי שלא אכל בסעודה, לא ישתה יין כי יש שאלה על ברכת "לישיב בסוכה" בשתיית יין. ונכון שלא לקבוע עצמו בשתיה רק בסוכה שאכל בה היום ובירך "לישיב בסוכה".

♦ יצא מן הסוכה לאחרי האכילה ולא חזר עד לאחר שעה ושתים, או אפילו חזר לאלתר אלא שבשעה שיצא היה דעתו לשהות הרבה חוץ לסוכה, מברך שוב "לישיב בסוכה" על אכילה האחרונה בסוכה.

♦ האנשים אין יוצאים ידי חובת שמחת יו"ט אלא ב[רביעית] יין (כל יום – גם בחול המועד). אך אפשר לצאת ידי חובה בשתיית הרביעית מכוס הקידוש. והקטנים נותן להם קליות ואגוזים [וכיו"ב].

♦ כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע שתה רביעית יין בכל סעודה.

♦ **מצות עונג יו"ט**: צריך לקבוע כל סעודה על היין, דהיינו שישתה יין באמצע סעודתו אם ידו משגת וירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכולתו.

♦ מותר להחזיר לולב למים ביום-טוב, ואף להוסיף עליו מים, אבל לא להחליף את המים.

הלכתא למשיחא: זוקפים ערבה בצדי המזבח וראשיהם כפופים בצדי המזבח. וגוחות (מוטות) על המזבח אמה. הכהנים (וי"א גם זקני ירושלים שאינם כהנים) מקיפין את המזבח (בלולב או בערבה) פעם אחת, ואומרים: אנה ה' הושיעה נא, אנה ה' הושיעה נא.

הלכתא למשיחא: בבית המקדש מקריבים היום 13 פרים, 2 אילים, 14 כבשים וכולם עולות. ושעיר לחטאת. בכל יום מימי החג הקריבו כנ"ל, אלא שהפרים פוחתים מדי יום. ביום השני - 12 פרים. בשלישי - 11 פרים וכו'. [וזהו, בנוסף לקרבנות הפרטיים שעל כל אחד להביא ביום הראשון של חג: עולת ראייה (אלא שבפועל לא דייקו להקריבם ביום טוב ראשון), שלמי חגיגה, ושלמי שמחה (שחיוב הקרבתו פעם אחת במשך החג - כתשלומין ליום הראשון)].

הלכתא למשיחא: כל שבעת הימים החליל מכה לפני המזבח.

הלכתא למשיחא: בחנוכת בית השלישי יקריב הנשיא קרבנות (7 פרים 7 אילים לעולה ושעיר לחטאת) כמפורט ביחזקאל.

♦ **מבצע ד' מינים:** בימי חג הסוכות יוצאים עם הד' מינים ברחוב וכיו"ב, מקומות שם נמצאים בני ובנות ישראל לזכותם במצוה זו.

♦ **במנחה:** תפלה לשלש רגלים.

♦ **אסור להכין שום דבר לצורך יום שני של חג (ולדעת אדה"ז – גם ע"י נכרי (ראה שו"ע אדה"ז ששי"ט סי"ח. ששכ"א ס"ו. שתנ"ה סי"ד. וראה בפמ"ג שתק"ג בא"א סק"א (נסתפקנו). דע"ת למהרש"ם סתמ"ד ס"א (מסתבר להקל). שו"ת לבושי מרדכי מהדו"ת או"ח סע"ו (אפשר דשרי וצל"ע כעת)).**

♦ יש להימנע מלקבוע סעודה משעה עשירית ולמעלה (3:44 אחר-הצהריים), בכדי שיוכל לאכול סעודת יום טוב שני לתיאבון [ואם שכח או עבר ולא אכל סעודת יום טוב קודם שעה עשירית, יאכלנה אחר כך].

ליל שלישי, ליל ב' דחג הסוכות ("יום הקהל")

♦ **הדלקת נרות** (בסוכה, באם אפשר כנ"ל) **אחרי** שעה 7:24, מאש הדלוקה לפני החג (למנהגנו, ניתן להדליק מיד בזמן הנ"ל, ואין מקום וסיבה להמתין בדוקא שלא להדליק עד לפני קידוש).

♦ בהדלקת נרות שתי ברכות: ברכת להדליק נר של יום טוב, שהחיינו.

♦ יש מחמירים שלא להשתמש בנר של יום טוב כדי להדליק עמו נר אחר של חול או להדליק את הגז.

• אסור לחמם נר ולדבוקו בפמוט גזירה שמא ימרח (שישפשפנו להחליקו על פני שטח הפמוט). גם אסור לחתוך שולי הנר בכדי שיוכל לתוקעו בנקב הפמוט, משום איסור מחתך. אבל מותר לתחוב נר בתוך הפמוט לצורך הדלקת נרות יום טוב, אף שהנר נשחק מעט ואין בזה משום מחתך.

• אם הפמוט מלא בשיירי נרות, אף שמותר לנקות את הפמוט, ואין בזה משום תיקון כלי, וכן המשתמשים בנרונים בתוך כוסיות זכוכית, שמותר להם לנקות את הכוסית מדיסקית המתכת של הנרונים שנדבקה לתחתית כוסית-הזכוכית בכדי להניח במקומה נר חדש – מכל מקום, שיירי הנרות וכן הדיסקית שבנרונים, דינם כמוקצה ואסורים בטלטול [בזמנינו שאינם עומדים לתשמיש אחר. וגם בזמנם, כתב אדה"ז, שאף שמעיקר הדין אינם מוקצה, נכון ליזהר שלא לטלטלם כי אם לצורך הרבה. וגם אין להתיר לטלטלם משום צורך אוכל נפש מכמה טעמים, ובפרט בזמנינו. ואכ"מ. ואולי י"ל דה"ז כגרף ש"ר. וראה קצה"ש סקמ"ו סק"י. ולהעיר מקצה"ש סקט"ז סק"י בדברים קטנים מאד שא"ר לכולם. וצ"ע]. אבל, הפמוט אינו מוקצה מדין בסיס [מכמה טעמים. ואכ"מ] ולכן, יטלטל הפמוט עד מקום האשפה, וישליך השיירים באופן ששיירי הנר יפלו ישר לאשפה. במקום שהשיירים נדבוקו לפמוט ואי אפשר לנערם, וכן בנרונים, שהדיסקית נדבקת לתחתית הכוסית, ולא שייך להוציאם אלא ע"י כלי – אין לנקותם ולגררם ע"י סכין, כיון שהסכין נעשה לו כיד ארוכה. אבל, יכול להוציאם ע"י דבר אחר בשינוי [ראה שו"ע אדה"ז סתמ"ד סי"ג. ובהנסמן שם במהדו"ח. וי"ל בזה. ואכ"מ]. ועדיף, להניח מעט שמן בכוסית **בערב יו"ט** [ומותר לעשות כן, ואין חשש משום גרם כיבוי בנותן מעט מים], שהדיסקית לא תידבק, ואז יכול ביום טוב לטלטל הכוסית כנ"ל עד מקום האשפה, וינער הכוסית באופן שהדיסקית תפול ישר לאשפה.

בראש האושפיזין: יצחק אבינו והמגיד ממעזריטש.

• סדר הקידוש כדאיתמול. אלא שבקידוש ליל שני – "שהחיינו" ואחר כך "לישב בסוכה".

• גם הלילה חובה לאכול כזית פת בסוכה, אבל אינו צריך לאכול בסוכה בשעת הגשם. ומי שרוצה להחמיר על עצמו אינו צריך לקדש בסוכה אלא יקדש ויאכל כל סעודתו בתוך הבית ואחר האכילה יכנוס לסוכה ויאכל שם כזית ולא יברך לישב בסוכה. וכבר הובא לעיל ע"ד המנהג אצל חסידים ואנשי מעשה לישב בסוכה וכן לברך גם בעת הגשמים.

• **ברכת המזון** – כמו בלילה הראשון.

• עיקר הענין דשמחת בית השואבה מתחיל הלילה.

בספר השיחות תש"ג ע' 2 מובא פתגם אדמו"ר האמצעי, "בעת ער האט פארבריינגט שמחת בית השואבה אין גרויסן זאל. אז דער אויבערשטער איז מזכה א נשמה פון א אידן, אז איינמאל אין

זיבעציג יאר זאל ער זיין שמח בעת א שמחת בית השואבה, איז דאס כדאי" און האט אויסגעפירט "אז אמאל קען עס קומען בא א פשוט'ע ביסל משקה אן הכנה". איך האב אמאל געהערט א ביאור אויף דעם פון הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק. זיבעציג יאר מיינט די ימי שנותינו בהם וגו' וואס דאס איז דער ענין הברורים. א נשמה ווארט דאך כמה אלפים שנה ביז זי גייט אראפ אין א גוף און נאכדעם איז דא דער זמן ווען זי גייט צוריק ארויס פון גוף. איז אויב זי האט אויפצואווייזען, אז זי איז געווען שמח בשמחת בית השואבה איז דאס גענוג.

בסה"ש תש"א ע' 36: הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק איז שמחת בית השואבה תרמ"ח געזעסן עם הרה"ח ר' הענדל ור' אבא אין סוכה – בבית כבוד אמו הרבנית נ"ע – פארבראכט אין איינעם פון די אווענטן, און האט גערעדט איבער דעם מעמד ומצב פון זקני החסידים הראשונים און זייערע הנהגות אין די ימי שמחה פון שמחת בית השואבה. אין יעדער דור האט מען אלץ מבאר און מסביר געווען דעם ענין פון שמחת בית השואבה, על יסוד המאמר דיונה בן אמיתי קיבל נבואתו בשמחת בית השואבה. מי האט געשעפט רוח הקודש מיט עמער, מיט טעפ, מיט פלעשער, מיט בוטלען, מיט גלעזער מיט קעלישקעס, יעדער לפי ערכו. עס איז געגען דריי עקרים: א) יעדער האט געשעפט מים חיים. ב) האט געלייגט די גרעסטע כחות מאכן די כלי ריין. ג) און מי האט מייקר געווען יעדער טראפן מים חיים און ב'טעם'ט זיך מיט דעם, וואס דער ב'טעם'ן מאכט א תשוקה אויף נאך און עס איז פועל אז די ארומיגע הויבען אויך אן ווען און מאכן מיט די ליפן.

פניני הקהל. בשיחת ליל ב' דחגה"ס תשמ"א נזכר שמכיון ששנה זו היא שנת הקהל צריכים להביא גם את הטף, כולל קטני קטנים, לשמחת בית השואבה.

פניני הקהל והלכתא למשיחא: מצות הקהל: מצות עשה להקהיל כל ישראל אנשים ונשים וטף בכל מוצאי שמיטה בעלותם לרגל ולקרות באזניהם מן התורה פרשיות שהן מזרזות אותן במצות ומחזקות ידיהם בדת האמת. ואימתי היו קורין? במוצאי יום טוב הראשון של חג הסוכות שהוא תחילת ימי חולו של מועד של שנה שמינית, והמלך הוא שיקרא באזניהם, ובעזרת הנשים היו קורין, וקורא כשהוא יושב, ואם קרא מעומד הרי זה משובח.

מהיכן הוא קורא? מתחילת חומש אלה הדברים עד סוף פרשת שמע ומדלג לווהיה אם שמוע וגו' ומדלג לעשר תעשר וקורא מעשר תעשר על הסדר עד סוף ברכות וקללות עד מלבד הברית אשר כרת אתם בחורב ופוסק. כיצד הוא קורא? תוקעין בחצוצרות בכל ירושלים כדי להקהיל את העם, ומביאין בימה גדולה ושל עץ היתה ומעמידין אותה באמצע עזרת נשים, והמלך עולה ויושב עליה כדי שישמעו קריאתו, וכל ישראל העולים לחג מתקבצין סביביו, וחזן הכנסת

נוטל ספר תורה ונותנו לראש הכנסת וראש הכנסת נותנו לסגן וסגן לכהן גדול וכהן גדול למלך כדי להדרו ברוב בני אדם, והמלך מקבלו כשהוא עומד, ואם רצה ישב, ופותח ורואה ומברך כדרך שמברך כל קורא בתורה בבית הכנסת, וקורא הפרשיות שאמרנו עד שהוא גומר וגולל ומברך לאחריה כדרך שמברכין בבתי כנסיות, ומוסיף שבע ברכות, רצה כו', מודים כו' אתה בחרתנו כו', על המקדש (על התמדת השכינה במקדש ושיעמוד ה' הדרו" - פיה"מ יומא פ"ז מ"א), על ישראל, על הכהנים, כפי כוחו וחיותם הושע ה' את עמך גו'. חייבין להכין לבם ולהקטיב אזנם לשמוע באימה ויראה וגילה ברעדה כיום שניתנה בו בסיני אפילו חכמים גדולים שיודעים כל התורה כולה חייבין לשמוע בכוונה גדולה יתרה. ומי שאינו יכול לשמוע מכיון לבו לקריאה זו שלא קבעה הכתוב אלא לחזק דת האמת ויראה עצמו כאילו עתה נצטוו בה ומפי הגבורה שומעה שהמלך שליח הוא להשמיע דברי הא-ל (רמב"ם הל' חגיגה פרק ג).

פניני הקהל והלכתא למשיחא: בהשקו"ט בזמן הקהל במוצאי יום טוב ראשון, בלילה, או ביום השני, ביום - ראה לקוטי לוי"צ אגרות קודש ע' רמו. ובהערות כ"ק אד"ש למכתב הנ"ל (נדפסו בפ"ע) מביא מל' הפסוק בנחמ' ח, ג: "מן האור עד מחצית היום". ושלאידך, בתוס' (סוטה מא, א): לא ביום ב' ולא ביום ג' אלא במוצאי יו"ט הראשון. וכן מביא משירי קרבן לירושלמי סוטה ספ"ז שזמן הקהל בלילה (אחרי הבדלה של מוצאי יו"ט). וראה בלקוטי לוי"צ שם ס"ע רס ואילך, מש"כ במענה להערות. וראה שיחת שמחת ביה"ש, י"ט תשרי, תשי"ג. ער"ה תשמ"ב (בשעה שחוגגים שמחת ביה"ש). ליל ב' דחגה"ס תשמ"ח (לילה זה). [וראה גם מנ"ח מצוה תריב. ולהעיר גם מלשון קרית ספר חגיגה פ"ג ה"ג: לא ביום הראשון ולא ביום השני ולא ביום שלישי של חול המועד אלא במוצאי יום טוב הראשון. וראה תפא"י סוטה פ"ז מ"ח. ולהעיר מסהמ"צ להרמב"ם מ"ע טז: ביום השני. ועד"ז בפיה"מ סוטה שם. אבל במשנה תורה חגיגה פ"ג ה"ג כתב: במוצאי יום טוב הראשון של חג הסוכות שהוא תחילת ימי חולו של מועד. ובסמ"ג מ"ע רל: ביום ראשון של חוה"מ. ובמאירי סוטה שם: מוצאי יום טוב הא' של חג, ר"ל יום שני של סוכות. וראה רש"י סוטה שם. קונטרס "זכר למקדש" להאדר"ת ע' מג].

פניני הקהל והלכתא למשיחא: להדעה שהטעם שעושים הקהל במוצאי יו"ט ראשון הוא מן התורה, דילפינן מהיתור ד"במועד גו' בחג הסוכות", גם בביהמ"ק השלישי יהי' הקהל במוצאי יו"ט הראשון דוקא - שיחת ליל ב' דחגה"ס תשמ"ח. [ולהטעם שהוא מצד גזירת חכמים (שאין תיקון הבימה דוחה שבת ויו"ט) - הנה, בשיחת שמחת בית השואבה תש"כ לגבי זמן בית ראשון, שהי' ביו"ט עצמו. וראה המובא לעיל בליל א' דחגה"ס משיחת ערב חגה"ס תשנ"ב בנוגע לחליל (שמחת בית השואבה) לעת"ל בליל יו"ט ראשון.

ושם ע"ד השקו"ט בגזירות חכמים לעת"ל].

פניני הקהל והלכתא למשיחא: מצות הקהל נוהגת בביהמ"ק ורק בזמן שישראל יושבין על אדמתם. ולכמה דעות - כש"כל יושביה עליה". והנה, בשנת היובל, אף שלדעת חכמים אינו נמנה במנין שנות השמיטה, נוהג "הקהל" (טו"א ר"ה ט, א. מנ"ח מצוה תריב). ולפ"ז, יל"ע בנוגע לזמן "הקהל" מה"ת, כשיבוא משיח צדקנו תיכף ומיד ממש, לדעת הרמב"ם שבביאת משיח צדקנו יתחדש עוד פעם מנין שנות שמיטה מתשרי דשנה הבאה, כיון שכעת אינו "מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה", מן התורה. אלא שבכמה שיחות קודש מובא בפשטות ע"ד קיום מצות הקהל מדאורייתא כשיבוא משיח צדקנו תיכף ומיד ממש. [ולהעיר מהשקו"ט בזמן בית שני, ששמיטה נוהגת רק מדרבנן, אם "הקהל" הוא מה"ת (ראה לקו"ש חכ"ד ע' 201)].

פניני הקהל. בשיחת ליל ב' דחגה"ס תשמ"ח: בעמדנו "במוצאי יום טוב הראשון של חג הסוכות" - אזי "הימים האלה נזכרים ונעשים", היינו, שע"י הזכרון כדבעי חוזר ונעשה ("נעשים") הענין דהקהל שהי' בבהמ"ק. ובנוגע לפועל: מתחילת השנה **מרעישים** אודות הענין ד"הקהל" [ואם ישנם כאלו שמסיבות שונות ומשונות לא עסקו עד עתה בענין זה - הרי לא שייך להקשות מהנהגה משונה, דאדרבה, הקושי הוא על ההנהגה המשונה!... ובכל אופן, עדיין לא אבוד, ויכולים לתקן כו' עי"ז שמכאן ולהבא יתעסקו מתוך "שטורעם" בהענין ד"הקהל"]. אמנם, מובן וגם פשוט שה"שטורעם" ד"הקהל" מתחילת השנה **אינו בדומה** ל"שטורעם" ד"הקהל" **ביום הקהל ממש** - "מוצאי יו"ט הראשון של חג הסוכות" - שאז צריך להיות הענין ד"הקהל" ביתר שאת וביתר עוז, באין ערוך.

פניני הקהל. מחידושי כ"ק אד"ש בענין מצות הקהל: שזוהי מצוות המלך (ולא על בי"ד או על כל יחיד); מצוה כללית שתוכנה הוא "ליראה את הוי"ו", ולכן גם הקטנים ועד קטני קטנים, גם אם "לא יצאו מכלל נפלים" מחוייבים בדבר (שזהו ספק דאורייתא); המצווה היא לא רק בשעת מעשה אלא גם פעולה נמשכת על כל השבע שנים שלאחרי זה; גם בזמן הזה ולא רק ברונחיות כמו בקרבנות; בטעם שאין עושים זכר להקהל כי הענין עצמו קיים; כל אחד הוא כמו "מלך", משפיע (ובפרט בזמנינו), ולכן צריך לפעול בפעולות דהקהל. לשלימות הענין בתורת כ"ק אד"ש - ראה באריכות בספר "קהל גדול".

יום שלישי, ב' דחג הסוכות

♦ בבוקר: נטילת לולב כדאתמול, **ללא** "שהחיינו". וכן בשאר

ימי החג. לא יתננו גם היום לקטן קודם שיצא בו, לחוש לסברא ששאל פסול ביום טוב שני. ויש מהאחרונים שכתב שלא ליתן לקטן גם אחרי שיצא בו, שמא יזדמן לו אחר שלא יצא. ונוגע בפרט להמשתמשים בלולב שלהם במבצע ד' מינים במשך היום. ואם נתנו לקטן, י"א שנוטלו בלא ברכה. ואם אפשר, יקח מחבירו לולב ומיניו כשרים במתנה על מנת להחזיר ויברך עליו, ואח"כ יטול את שלו ויאמר בו הלל עם הציבור.

♦ **סוף זמן קריאת שמע** בשעה 9:46.

♦ **הושענות ליום ב'.** קריאת התורה כביום הראשון.

♦ **מוסף** לשלש רגלים כדאתמול.

♦ **מנחה** כדאתמול.

מוצאי יום טוב

♦ **מוצאי יום טוב** בשעה 7:22.

♦ **בתפלת ערבית:** אתה חוננתנו, יעלה ויבא. קדיש שלם. עלינו.

שכח ולא אמר "יעלה ויבא" [וכן בכל ימי חול המועד]: אם נזכר קודם שאמר ה' מברכת "המחזיר" חוזר ל"יעלה ויבוא" וממשיך "ותחזינה" וכו'. אם נזכר קודם שאמר "מודים" אחר שסיים הברכה אומר במקום שנזכר. אם התחיל כבר "מודים", אם נזכר לפני שאמר "יהיו לרצון" השני, חוזר ל"רצה". ואם אמר כבר "יהיו לרצון" השני והסיח דעתו מלומר תחנונים, חוזר לראש התפילה.

♦ **בהבדלה:** המבדיל על הכוס צריך ליכנס לסוכה להבדיל שם שהרי בשאר ימות השנה נכנס לביתו להבדיל שם. נוסח ההבדלה כרגיל, רק ללא ברכת הבשמים והנר. "המבדיל בין קדש לחול" ולא "בין קדש לקדש". טעה ואמר "המבדיל בין קדש לקדש" – עדיף שישמע הבדלה מאחר. באם אין לו אחר לשמוע ממנו הבדלה יחזור ויבדיל בעצמו. (נתבאר באריכות בכינוס תורה דחומ"פ תשע"ד וי"ל בקובץ "באתרא דרב" גליון ג). בהבדלה על יין מברכים "לישב בסוכה".

בראש האושפיזין: יעקב אבינו ואדמו"ר הזקן. השייכות
דהאושפיז ל"הקהל" נתבאר גם בשיחת ליל ג' דחגה"ס תשמ"ו,
עיי"ש בארוכה.

♦ **בברכת המזון:** יעלה ויבוא. הרחמן לסוכות. ולא של יו"ט. שכח "יעלה ויבוא" (וכן בשאר ימי חול המועד) אינו חוזר.

פניני הקהל. בשיחת ליל ג' דחגה"ס תשמ"ח, שמכיון שבחוק לארץ ישנו גם יו"ט שני של גלויות, נמצא שהענין ד"הקהל" בפועל, שייך רק במוצאי יו"ט שני.

פניני הקהל. בשיחת ליל ד' דחג הסוכות תשמ"ח [ובקביעות שנה הנ"ל, מוצאי שבת חול המועד]: הטעם ש"הקהל" צריך להיות במוצאי יום טוב ובמוצאי שבת דוקא - מפני הענינים שאי-אפשר לעשותם ביום טוב ושבת, כולל - "תקיעת החצוצרות" (דוגמת "החליל"), "תוקעין בחצוצרות בכל ירושלים כדי להקהיל את העם". ונמצא, שגם בנוגע ל"הקהל" יש עליו מיוחד בלילה זה, שאז יכולה להיות "תקיעת החצוצרות". על פי זה מובן החידוש הכפול בלילה זה - הן בנוגע ל"שמחת בית השואבה" ("החליל") והן בנוגע ל"הקהל" ("תקיעת החצוצרות") - בהוספה לגבי הלילות שלפני זה. ויש להוסיף ולקשר שני ענינים אלו - "שמחת בית השואבה" ו"הקהל" - שגם הענין ד"הקהל" צריך להיות מתוך שמחה, שהרי החיוב ד"הקהל" הוא בחג הסוכות - "זמן שמחתנו", היינו, לא רק יום טוב סתם, "מועדים לשמחה", אלא יום טוב שכל ענינו הוא "זמן שמחתנו", ועד ש"שלש שמחות כתיב בחג", ולאידך, גם השמחה צריך להיות באופן ד"הקהל", בפירסום הכי גדול. ובנוגע לפועל - שלאחרי כל ה"שטורעם" בעניני "שמחת בית השואבה" ו"הקהל" בלילות שלפני זה, צריך להיות עליו והוספה ביתר שאת וביתר עוז בלילה זה, שבו מתחילה שמחת בית השואבה ב"כלי זמר" ("החליל"), ו"הקהל" בפירסום הכי גדול על ידי התקיעה בחצוצרות.

ויש להוסיף: איתא בתוספתא: "אותו היום (דהקהל) כהנים עומדים בגדרים ובפרצות (היינו מקומות של פרהסיא) וחצוצרות של זהב בידיהם, תוקעין ומריעין ותוקעין, כל כהן שאין בידו חצוצרות אומרין דדומה שאין כהן הוא . . . בו ביום ראה רבי טרפון חיגר עומד ומתריע בחצוצרות, משם אמרו חיגר תוקע במקדש". וכמה פרטים בדבר: א) התקיעה בחצוצרות היא חובה על כל כהן וכהן בפרטיות - אף-על-פי שמלבדו ישנם עוד עשרות כוהנים ש"תוקעין ומריעין ותוקעין", כך, שגם בלעדי התקיעה שלו בודאי לא יחסר מאומה בפירסום הדבר. ב) התקיעה בחצוצרות היא לא רק על ידי הכהנים דבית אב שעובדים ביום זה, ולא רק על ידי הכהנים דהמשמר שעובדים בשבוע זה, אלא, על ידי כל הכהנים הנמצאים בירושלים, גם אם המשמר שלהם הוא בזמן אחר. ויתירה מזה - אפילו כהן בעל מום שאינו ראוי לעבודה כלל (לא רק להקרבת קרבנות ממש, אלא גם לעבודות שהן הכנה להקרבה או עבודות הבאות לאחרי ובהמשך להקרבה), תוקע ומריע ותוקע, כאמור, שאפילו "חיגר עומד ומתריע בחצוצרות". ג) התקיעה בחצוצרות הוא ענין הנוגע לכללות ענין הכהונה, עד כדי כך, ש"כל כהן שאין בידו חצוצרות, אומרין דומה שאין כהן הוא", כלומר, לא תתכן מציאות כזו שכהן אינו תוקע בחצוצרה, ובמילא, העובדה "שאין בידו חצוצרות", מוכיחה "שאין כהן הוא"!

ומכאן למדים הוראה בנוגע לאופן ההתעסקות בענין ד"הקהל" בזמן הזה. ובהקדמה: אף-על-פי שהתקיעה בחצוצרות היתה על

ידי כהנים דוקא - הרי זה על דרך ובדוגמת כל עניני העבודה בבית-המקדש, שבזמן הזה נעשים (בעבודה הרוחנית) על ידי **כל אחד ואחת מישראל**. ומזה מובן גם בנוגע לכל המועדים, שכל פרטי הענינים שהיו בזמן שבית-המקדש הי' קיים ישנם גם (ברוחניות הענינים) בזמן הזה, ובחג הסוכות השתא - גם הענין ד"הקהל", כולל גם הפעולה ד"תוקעין בחצוצרת. . כדי להקהיל את העם", שהחיוב בזמן הזה הוא (לא רק לכהנים בלבד, אלא) **על כל אחד ואחד מישראל**, שצריך **להודיע ולהכריז ולפרסם** ("האלטן אין איין שטורעמען") אודות הענין ד"הקהל **את העם האנשים והנשים והטף**.

ובפרטיות יותר - ככל פרטי הענינים האמורים לעיל: (א) חובת הפירסום וההכרזה על דבר "הקהל" מוטלת על **כל אחד ואחד בפרטיות**, כלומר, גם בהיותו ביחד עם כל הציבור, אשר, כולם עומדים ומריעים בחצוצרות שבידיהם, אינו יכול להשאר לעמוד מן הצד, אלא גם הוא צריך ליטול בידו חצוצרה של זהב [שבודאי נותנים לו מלמעלה (ככל הפירושים שבדבר), והראי' - שתובעים ממנו להשתמש בזה בעבודתו] ולתקוע ולהריע ולתקוע - להכריז על דבר "הקהל". (ב) חובת הפירסום וההכרזה על דבר "הקהל" אינה תלוי' בשלימות עבודתו בתורה ומצות, שכן, גם כאשר עבודתו בתרה ומצות אינה בשלימות, עד כדי כך, שהוא בדוגמת "חיגר", היינו, שאינו במעמד ומצב ד"תמים תהי' עם ה' אלקיך", על ידי שלימות העבודה בקיום רמ"ח מצוות-עשה, כנגד רמ"ח אברים, ושס"ה מצוות-לא-תעשה כנגד שס"ה גידים, דמכיון ש"חיסר מצוה א' או פגם בה הרי נעשה מחוסר אבר חס ושלום" - אף-על-פי כן, גם הוא יכול וחייב לפרסם ולהכריז על דבר הקהל, כאמור, שאפילו "חיגר עומד ומתריע בחצוצרות". (ג) הפירסום וההכרזה על דבר "הקהל" הוא ענין הנוגע לכללות עבודתו, עד כדי כך, ש"כל כהן שאין בידו חצוצרות, אומרין דומה **שאין כהן הוא**", כי תכלית בריאתו היא "לשמש את קונו", "לא בראו אלא **לכבודו**" - על-ידי-זה שמקיים "דבר ה' זו הלכה", כולל גם "תקנות ומנהגות" שנתפשטו בישראל, שיש להם תוקף דמצות עשה ומצות לא תעשה, ובנידון דיין, הפעולה בעניני "הקהל",

[שהרי אין צורך בהתפשטות גדולה יותר מזו שבמשך ג' ימים (דהוי חזקה) מקהילים בבית הכנסת ובית המדרש, "מקדש מעט", אנשים נשים וטף, ומעוררים "ליראה את ה' אלקיכם", כפי שכבר נפעל אצל כמה וכמה, רובם ככולם, ויתירה מזה - "כל ישראל בחזקת כשרות", והתקוה חזקה שיפעל על כל משך הזמן שלאחרי זה, "כל הימים אשר אתם חיים על האדמה"], ובמילא, אם אינו עוסק במילוי חובתו בפירסום והכרזה על דבר "הקהל" - "אומרים דומה שאין כהן הוא!" [ואם אינו מרגיש, או שנדמה לו (מצד ה"מלך זקן וכסיל" שבחלל

השמאלי שבלב) שלא נפעל אצלו "ליראה את ה'" - אין זה המצב לאמיתתו, אלא, **שמרמה את עצמו**, ובכגון-דא יודע פתגם אדמו"ר מהר"ש: א קונץ א נאר אפצונארן"!

ובאותיות פשוטות - בנוגע למעשה בפועל ממש: לאחר כל ה"שטורעם" בהענין ד"הקהל" בג' לילות הראשונים, עד לההוראה דשיעור חומש דאתמול, "**לעיני** כל ישראל", שכאשר מסתכלים עליו, רואים בגלוי שכל מציאותו היא "הקהל", "יהודי של הקהל" ("א הקהל איד") - הנה, בבוא מוצאי שבת, צריך להיות "שטורעם" חדש לגמרי בענין ד"הקהל", על ידי התקיעה בחצוצרות, היינו, לא רק לאחוז החצוצרה בידו, ולא רק לתקוע תקיעה אחת, אלא "לתקוע ולהריע ולתקוע", להודיע ולהכריז ולפרסם שעתה הוא הזמן שצריך להיות "הקהל את העם האנשים והנסים והטף".

לכאורה, יכול מישהו לבוא ולטעון: מה רוצים ממנו?! הוא עומד מן הצד ואינו מבין מה קורה, אצלו לא מתקבל הדבר. ועל-אחת-כמה- וכמה שאינו מבין לשם מה צריכים אותו, הרי, מלבדו ישנם כבר ריבוי אנשים שאוחזים בידיהם חצוצרות ותוקעין ומריעין ותוקעין, ומה יתוסף עוד על ידו?! ונוסף לזה, הרי הוא גם "זקן ואינו לפי כבודו": אין זה לפי כבודו, שלפתע, באמצע הלילה, יעמוד לתקוע בחצוצרה... ולא עוד, אלא, שיכריז בתקיעה זו שבאמצע הלילה אודות דבר הידוע ומפורסם לכל, לאחר שהרעישו כבר במשך ג' ימים רצופים. ויתירה מזה: הוא כבר "הוריד את עצמו" להשתתף ב"שטורעם" ד"הקהל" במשך ג' הימים שלפני זה, אבל, עכשיו הוא כבר עייף, ורוצה לנוח מעט, ובפרט שצריך לחשוב גם על דבר "מלוה מלכה", נוסף לכך שצריך לעסוק בלימוד השיעורים בתורה, וכיוצא בזה.

על כך אומרים לו: זה עתה התפללת ערבית, כנגד הקטר חלבים ואברים שלא הספיקו להקריב ביום, כלומר, עסקת בעצמך בעבודה של כהנים, וא"כ, היתכן שעכשיו תתהלך במנוחה ובשלוה, ותדבר אודות כל ענינים טובים שבעולם, ותהי' מוכן, אפילו, שאם ישאלו אותך, "תעשה טובה" ותשיב גם בנוגע ל"הקהל" - היתכן, **היכן היא החצוצרה של זהב?!... ולא יועיל התירוץ שיש לו את הספרים שמדברים אודות "חצוצרות של זהב"**, ויתירה מזה, יש לו חצוצרה של זהב בכיס המעיל ("אין בוזים"), כנגד לבו... - לא יועילו כל ה"חכמות" ו"הסברות" כו', מכיון שזוהי הלכה פשוטה וברורה שצריכים ליטול "חצוצרות של זהב **בידיהם**", והעיקר ש"**תוקעין**", ולא די בתקיעה בלבד, אלא "**תוקעין ומריעין ותוקעין**". וכאמור, שאינו יכול לצאת ידי חובתו בתקיעה של אחרים, אביו ורבו, או בנו ונכדו כו', כי, "כל כהן שאין בידו [בידו" - לא רק בנוגע ל**בעלות**, חצוצרה שלו, אלא בנוגע ל**פעולת התקיעה**, שהוא בעצמו תוקע ומריע ותוקע] חצוצרות אומרין **דומה שאין כהן הוא!**" וענין זה יכולים לבחון בפשטות - כי: בנוגע לימים שלפני זה יכול לטעון שעוסק הוא

בענין ד"הקהל", ומדבר כו', בקרירות על כל פנים, או אפילו בחום והתלהבות כו'; אבל, בנוגע למוצאי שבת - הבחינה היא - אם מחזיק בידו חצוצרות של זהב ותוקע ומריע ותוקע, ואם לאו, חס ושלום, "אומרין דומה שאין כהן הוא!"

יום רביעי, א' דחול המועד

• סוף זמן קריאת שמע בשעה 9:46.

• **שחרית:** אין מניחים תפילין בחול המועד. שחרית לחול, יעלה ויבוא. הלל שלם, הושענות ליום ג' "אום אני חומה". קדיש תתקבל. שיר של יום, לדוד ה' אורי, קדיש יתום. קריאת התורה (1 ספר תורה. 4 עולים). חצי קדיש. אשרי, ובא לציון. יהללו. חצי קדיש.

שכח ולא אמר יעלה ויבוא, דינו כנ"ל במעריב. אם נזכר לאחר שהתפלל מוסף, אינו חוזר ומתפלל שחרית.

• **מוסף לשלש רגלים** (בכל יום - פסוקים מיוחדים לאותו יום). "ומנחתם ונסכיהם" אחרי פסוקי כל יום ויום [וכן בכל ימי חול המועד].

• לטבול פרוסת המוציא בדבש: בחול המועד - מהיכי תיתי [ולהעיר ממעשה רב (ברבים) בהתוועדות ג' דחומ"ס תשל"ז לילדי של"ה, שטבל בדבש].

• **שמחת יום טוב:** האנשים אין יוצאים ידי חובת שמחת יו"ט אלא ב[רביעית] יין. כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע שתה רביעית יין בכל סעודה. בחול המועד אינו חייב לאכול פת אבל לכתחילה מצוה לאכול פת. גם בחול המועד - מצוה באכילת בשר משום שמחת יו"ט (ראה אר"ח הל' חוה"מ סל"ד. וכן מוכח מל' אדה"ז בשו"ע סתקכ"ט ס"ו-ז. וראה גם שו"ת בא"מ ח"ז ס"ג סק"ב).

• שכח לברך "שהחיינו" בקידוש ליל שני אפילו אם בירך כבר בליל ראשון חייב לברך אימתי שנזכר בכל שבעת ימי החג שברכת "שהחיינו" יש לה תשלומים כל שבעה. אם שכח "שהחיינו" בליל ראשון, וגם בליל שני שכח ולא בירך "שהחיינו", ונזכר באחד משאר ימי החג יברך אימתי שנזכר, אלא שצריך לברך תוך הסוכה כדי לפטור גם את הסוכה.

• המבזה את המועדות (עושה בו מלאכה או שנוהג בו מנהג חול באכילה ושתייה) אע"פ שיש בידו תורה ומעשים טובים אין לו חלק וכו' וכאילו עובד וכו'.

• דוגמאות למלאכות האסורות בחול המועד: פרקמטיא, תפירה, כביסה (חוץ מבגדי תינוקות המלכלכלין בגדיהן תדיר), כתיבה (אלא אם צורך המועד. והמנהג לעשות בשינוי קל), הדפסה, גטילת צפרניים, ותספורת.

בספר "פלא יועץ" ערך חול המועד: "בענין חול המועד רבים עברו, ומחמת שהותרו איזה מלאכות יותר מיום טוב נעשו כל המלאכות כהיתר ואין מבקש לידע מהו אסור ומהו מותר. והאיש הירא לנפשו ידרוש מעל ספר או מפי סופרים איזו מלאכה אסורה ואיזו מותרת ולא יעבור".

♦ **מבצע תורה:** "כלום אסור לעשות מלאכה אלא כדי שיהיו אוכלים ושותים ושמחים ויגעים בתורה" (ירושלמי).

פניני הקהל. בשיחת ליל ה' דחג הסוכות תשמ"ח: ולכן, מרבים ולהרעיש אודות הענין דהקהל במשך כל ימי חג הסוכות, ומבקשים ומציעים - **הצעה נפשית** - שכל בני"י יתאחדו "כאיש אחד בלב אחד" בהענין ד"הקהל". ויתירה מזה: כאשר פוגשים יהודי, **מקדימים לברכו בענין ד"הקהל" עוד לפני שמזכירים הענין ד"מועד"**, אע"פ שלשון הכתוב הוא "במועד גו' בחג הסוכות גו' הקהל את העם", תחלה "מועד" ואח"כ "הקהל" - כדי להדגיש ש"הקהל" הו"ע עיקרי בכללות המועד (לא רק ביום המיוחד שבו קיימו מצות הקהל בפועל), עד כדי כך ששלימות ה"מועד" תלוי ב"הקהל", היינו שע"י הפעולה ד"הקהל" באים גם לשלימות ה"מועד".

ותוכן הברכה שמברכים איש את רעהו בקשר לענין דהקהל - שתהי' הצלחה רבה בפעולות ד"הקהל", הן בנוגע לעצמו, להקהיל את כל פרטי עניניו, שהם בדוגמת "האנשים והנשים והטף", כולל גם "גרך אשר בשעריך", דקאי על הפעולה בחלקו בעולם ("שעריך"), והן בנוגע לפעולה עם הזולת, כל אלו שיש לו השפעה עליהם, להיותו המנהיג שלהם, בדוגמת ה"מלך" (כאו"א לפי ענינו), ובאופן שפעולה זו תשפיע על כל הימים שלאח"ז, כנ"ל.

ומובן שהתכלית והמטרה דאריכות וריבוי הדיבור בכל הנ"ל היא - המעשה בפועל, "המעשה הוא העיקר", שכן, המעשה הוא "אבן הבוחן" שמאמת שהענין חדר בפנימיותו כו'. ומכיון שכן, הרי, לפי ערך אריכות וריבוי הדיבור צ"ל גם ריבוי המעשה - כלשון המשנה "רוב המעשה" (כפי שמבאר הרמב"ם בפירוש המשניות, ובתוספת ביאור - ע"י רבינו הזקן באגה"ק), כלומר, שלאחרי כל מה שעסקו בעניני הקהל עד עתה, צריכים להוסיף בזה עוד יותר, ובאופן של ריבוי כו'.

יום חמישי, ב' דחול המועד

בראש האושפיזין: משה רבינו ואדמו"ר האמצעי. השייכות דמשה רבינו, שהוא מלך ("זיהי בישורון מלך"), ודאדמו"ר האמצעי שהתברך שכאשר שני אברכים נפגשים ("הקהל") ידברו אודות יחודא עילאה ("ליראה את ה"א כל הימים") ל"הקהל" ע"י המלך - נת' בשיחת ליל ד' דחגה"ס תשמ"ח.

פניני הקהל. בשיחת ליל ד' דחגה"ס תשמ"א, שלכמה דעות (טורי אבן מגילה ה, א) חוגגים הקהל עד יום הרביעי של חג.

- ♦ **סוף זמן קריאת שמע** בשעה 9:46.
- ♦ **סדר התפלה** – כדאתמול. הושענות ליום ד' "אדון המושיע".
- ♦ המניחים הלולב במים, בחולו של מועד מצוה להחליף המים, משום הידור מצוה.
- ♦ במשך ימי חול המועד מחליפין ההדסים והערבות, כולם או חלק מהם, אבל אין לוקחים בכל יום ערבה חדשה.

יום שישי, ג' דחול המועד

בראש האושפיזין: אהרן הכהן ואדמו"ר הצמח צדק. השייכות ל"הקהל", שאהרן הכהן – ענינו אחדות ישראל, "אוהב את הבריות", נת' בשיחת ליל ה' דחגה"ס תשמ"ח.

- ♦ **סוף זמן קריאת שמע** בשעה 9:46.
- ♦ **סדר התפלה** – כדאתמול. הושענות ליום ה' "אדם ובהמה".
- ♦ נשרו רוב עלי הערבה – בשיעור ג' טפחים – פסולה וצריך להזהר מאד בדבר זה שלפעמים נושרים העלים על ידי תחיבתן לתוך הלולה וגם על ידי נענוע. לכתחילה אין ליקח ערבה שנעקרו מקצת עליה אם אפשר לו בקל למצוא אחרת שלימה שלא נשרו עליה כלום.

הלכתא למשיחא: ממלא חבית של זהב שאינה מקודשת מן השילוח ומניחה בלשכה עבור ניסוח המים של שבת.

הלכתא למשיחא: אין מוסיפים על 48 תקיעות במקדש. היום היו שם 48: בכל יום היו שם 21. ועוד 9 כבכל יום שיש קרבן מוסף. ו-12 נוספים כבכל יום מחג הסוכות. ו-6 כבכל ערב שבת.

- ♦ לא להשרות הלולב במים במשך כל המעת לעת דשבת קודש, אלא אם רק החלק התחתון שרוי במים ויש שיעור מלא שאינו כבוש במים.

עירוב חצרות

לפרטי הלכותיו – ראה בשו"ע אדה"ז סשס"ו ואילך.

סדר עירוב חצרות: יש לסדר היום עירוב חצרות, עבור הטלטול מבית לחצר בשבת שבתוך החג, באם הסוכה ממקומת בתוך חצר המשותפת ליותר מבית אחד [וכן כשבדרך מהבית לסוכה נדרש לטלטל בתוך בנין מגורים המשותף לכמה בתים] (כמובן, רק באם לא נעשה העירוב, כנהוג, בערב פסח לכל שבתות השנה) [הסוכה

עצמה בחג אינה חשובה דירה לאסור. וראה להלן בשבת חוה"מ ע"ד הוראת כ"ק הרה"ק רלוי"צ נ"ע שניאורסאהן].

כפשוט, שצריך להיזהר שהמקום מוקף מחיצות כהלכה. כמו כן, באם יש גוי, או מחלל שבת בפרהסיא, או מי שאינו מודה בעירוב ח"ו, הגר בחצר, יש לסדר שכירות רשות ממנו.

וצריך לברך עליו בְּרוּךְ אַתָּה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל מִצְוֹת עֲרֹב.

ואומר: בְּדִין יְהִי שְׁרָא לְנָא לְאַפּוּקֵי וְלַעֲיוּלֵי וְלִטְלִטּוּלֵי מִבֵּית לְבֵית וּמִחֲצַר לְחֲצַר וּמִבֵּית לְחֲצַר וּמִחֲצַר לְבֵית וּמִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת בֵּין בְּשַׁבָּת זוּ וּבֵין בְּשָׂאָר שַׁבָּתוֹת הַשָּׁנָה לָנוּ וּלְכָל הַדְּרָיִם בְּשִׁכּוּנָה הַזֹּאת.

ואם אינו מבין בלשון ארמי, יאמר בלשון שמבין. התרגום ללשון הקודש: "בעירוב זה יהיה מותר לנו להוציא ולהכניס ולטלטל וכו'..."

ואימתי מברך? בשעה שמזכה לבני החצר, מפני שכל המצות מברך עליהם עובר לעשייתן. ואם כבר זיכה לבני החצר, אעפ"כ היא עובר לעשייתן ועדיין יכול לברך עליו מפני שכל שלא נכנס שבת עדיין לא קנה עירוב שקניית עירוב היא בין השמשות [ובסידור, בסדר עירוב תבשילין, הזיכוי הוא קודם הברכה. ואכ"מ].

אופן הזיכוי: אחד מבני החצר נותן פת משלו [בשיעור כגורגרות (=כשליש ביצה) לכל אחד מבני החצר, ואם הם יותר מי"ח בעלי בתים, שיעורו מזון ב' סעודות, שהם י"ח גורגרות, שהם כששה ביצים פת] בשביל כל בני החצר אפילו שלא בפניהם, ובלבד שיזכנו להם ע"י אחר [לכתחילה – על ידי גדול דוקא ולא על ידי בנו ובתו אפילו גדולים אם הם סמוכים על שולחן] דהיינו שהאחר נוטלו בידו ומגביה טפח בשביל שיזכו בו כולם בהגבהה זו כאלו הגביהו בעצמן (ששלוחו של אדם כמותו, ואף שהם לא עשאוהו שליח, מכל מקום זכין לאדם שלא בפניו). וכשהוא מזכה צריך לזכות לכל בני החצר ולכל מי שיתוסף עליהם.

♦ **במנחה:** פתח אליהו (ואין אומרים הודו). ידיד נפש.

♦ מצוה על כל אדם שימשמש בבגדיו ערב שבת סמוך לחשיכה, שלא יהיה בהם דבר שאסור לצאת בו בשבת, בפרט שלבשו בגדי שבת ויום טוב במשך היום.

♦ **הדלקת נרות** (בסוכה, באם אפשר כנ"ל) בשעה 18:06 (18 דקות לפני השקיעה). הברכה: "להדליק נר של שבת קודש". אם טעתה ואמרה להדליק "נר של יום טוב", אם נזכרה תוך כדי דיבור חוזרת ואומרת "של שבת קודש". לאחר כדי דיבור – לא יצאה, וחוזרת ומברכת כל זמן שהנרות דולקות. אם שכחה ברכת "שהחיינו", תכוון לצאת ידי חובה בעת הקידוש.

ליל שבת קודש, ד' דחול המועד

♦ **קבלת שבת:** מתחילים מ"מזמור לדוד". בבואי בשלום: "בשמחה ובצהלה". ערבית של שבת. יעלה ויבוא.

טעה והתפלל תפלת יו"ט [וכן בשאר תפלות היום], לא יצא ידי חובתו. ואם נזכר באמצע ברכה אמצעית, פוסק מיד ומתחיל של שבת ("אתה קדשת"). [וא"צ לחזור לראש התפלה, אף שה"ז שקר מוחלט. ראה תה"ד סרס"ט סק"ט ואילך. ואכ"מ]. נזכר לאחר מכן, אם נזכר לפני שאמר "יהיו לרצון" השני, חוזר ל"אתה קדשת". ואם אמר כבר "יהיו לרצון" השני והסיח דעתו מלומר תחנונים, חוזר לראש התפילה של שבת. בתפלת ערבית, אם שמע ברכה מעין שבע מהש"ץ מראש ועד סוף יצא ידי חובתו. וטוב שיאמרנה עם הש"ץ כשיוצא בה ידי חובתו [ויאמר אח"כ עושה שלום ויפסע ג' פסיעות]. אבל אם כבר אמרה ש"ץ אסור ליחיד לאמרה (היינו עם הפתיחה והחתימה), וחוזר לראש התפלה של שבת, כנ"ל. ומכל מקום אם עבר ואמרה ביחיד יצא ידי חובתו.

♦ שלום עליכם וכו' **בלחש**. קידוש לשבת. לישב בסוכה.

♦ הפת של עירובי חצרות [באם אין משתמשים בו לשאר שבתות השנה להתיר הטלטול] יש לבצוע עליו בשבת שחרית. (ובחצאי-עיגול מוסיף אדה"ז: או בסעודת הלילה אם סועד משחשכה ודאי. וראה בלקוטי שיחות (דלקמן – בהערה 41) טעם הספק בזה) דהואיל ונעשית בו מצוה אחת יש לעשות בו ג"כ מצוה אחרת. [וראה בלקוטי שיחות חלק טז בשיחה ד לפרשת בשלח טעם החילוק בין ערובי חצרות לערובי תבשילין בענין זה].

♦ שכח ולא עשה עירובי חצרות, הורה כ"ק הרה"ק רלווי"צ נ"ע שניאורסאהן (וכ"ה במאירי ערובין עג, א. וראה צדיק למלך ח"ז ע' 240) שבאם כל בני החצר אוכלים בסוכה אחת בשבת, אין צורך בעירוב מפני שהם כאנשי בית אחד, והסוכה עצמה מערבת. כשאין אוכלים בסוכה אחת, יש לשאול רב מורה הוראה איך להתיר הטלטול (ראה בשערים מצויינים בהלכה לאאזמו"ר זצ"ל סקל"ה בקו"א).

♦ לטבול פרוסת המוציא בדבש: גם בשבת חול המועד – מהיכי תיתי. ובמק"א מובא שאין טובלים. אבל בלקוטי שיחות מובא לטבול בסעודות דשבת ויו"ט.

בראש האושפיזין: יוסף הצדיק ואדמו"ר מהר"ש.

♦ **בברכת המזון:** רצה ואחר כך יעלה ויבוא. הרחמן לשבת. ולסוכות.

הלכתא למשיחא: החליל [שמחת בית השואבה עם כלי שיר וכו'] אינה דוחה את השבת.

פניני הקהל. בשיחת ליל ג' דחה"ס תשמ"ח: זה כבר משך זמן ש"מרעישים" אודות הענין ד"הקהל", וממשיכים "להרעיש" שכל

מה שעסקו בענין זה עד עתה, אינו מספיק, וצריכים להוסיף יותר ויותר כו'. ולכאורה, יכול לבוא מישהו ולטעון: כבר עסק בהענין ד"הקהל" - ומה תובעים ורוצים ממנו עוד?! . . . ואכן, השתדל לעסוק בזה בפועל ממש, ובמיוחד בקשר לשנת ה'קהל - "הקהל את העם האנשים והנשים והטף גו' למען ישמעו ולמען ילמדו גו' ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת", שהקהיל אנשים נשים וטף, ופעל עליהם להוסיף בעניני תורה ומצות במעשה בפועל [גם בנוגע לקטנים - שהרי מעשה דקטן חשיב מעשה, מה שאין כן בנוגע לקטני קטנים ממש, עד לתינוק בן יומו, שלא שייך אצלם ענין של מעשה, כי אם, עצם הענין ד"הקהל" (ובאופן של פעולה נמשכת כשיגדל)]. והמענה לזה - בסיום שיעור היומי בחומש (בסוף פרשת וזאת הברכה, סיום וחותרם כל התורה כולה) - **"לעיני כל ישראל"**: לאחר כל מה שעשה ופעל בענין ד"הקהל", אומרים לו, שענין זה צריך להיות באופן ד"לעיני כל ישראל", היינו, שכאשר מסתכלים עליו, רואים בגלוי **שמהלך כאן "הקהל"**, "עס גייט ארום ה'קהל"!... רואים אמנם ציור-קומה של אדם, בעל רמ"ח אברים כו', לבוש בגדי יום טוב ושבת, "א יום טוב'דיקער איד", "א שבת'דיקער איד", ובפרט שניכר בו העילוי שנעשה על ידי עבודתו בימים שלפני זה, החל מהעבודה דחודש אלול, ח"י אלול, ימי הסליחות, ראש השנה, עשרת ימי תשובה, יום הכיפורים, ד' הימים שבין יום הכיפורים לסוכות, עד ליום השלישי דסוכות, אבל אף-על-פי כן, עדיין תובעים ממנו להוסיף לעסוק ולהשתדל בענין ד"הקהל", עד כדי כך, שכאשר מסתכלים עליו, לא רואים ענין אחר, מלבד הענין ד"הקהל", היינו שניכר עליו בגלוי - **"לעיני כל ישראל"** - שכל מציאותו היא המציאות ד"הקהל"! וזוהי "אבן הבוחן" בנוגע למדת התעסקותו ב"הקהל" - אם ענין זה הוא באופן ד"לעיני כל ישראל".

יום שבת קודש, ד' דחול המועד

- ♦ אין נוטלים לולב בשבת. ד' המינים הם מוקצים מחמת מצוה.
- ♦ אסור להוסיף מים ללולב בשבת.
- ♦ **סוף זמן קריאת שמע** בשעה 9:47.
- ♦ **שחרית לשבת**. יעלה ויבוא. הלל שלם. בשבת אין מקיפים וגם אין אומרים הושענות. קדיש תתקבל. שיר של יום, לדוד ה' אורי, קדיש יתום.
- ♦ אין נוהגים בקריאת מגלת קהלת בציבור. ובלשון הרב: "ולא שמעתי שילמדו (או יקראו) אותן ביחידות בבית וכיו"ב ביו"ט הנ"ל דוקא". [בקה"ר א, ב: למה נקרא שמו קהלת, שהיו דבריו נאמרים **בהקהל**. וראה בס' המנהיג (הל' חג סנ"ז) ששלמה ע"ה אמרו בחג בהקהל, ועל כן יתכן לאומרו בחג. ושם בנוגע לשמע"צ.

ונת' בשיחת ש"פ בראשית תשכ"ז. וראה בגוכתי"ק שנדפס בסו"ס "קהל גדול" במילואים לפ"ו].

♦ **קריאת התורה** (2 ספרי תורה. 8 עולים). הפטרה: מפטירין במלחמת גוג ומגוג ("והי' ביום ההוא ביום בוא גוג") לפי שמלחמת גוג ומגוג עתידה להיות בתשרי. בהפטרה: והתגדלתי והתקדשתי – ע"פ קבלה, הדל"ת בחיריק ולא בפתח. (ביחיד, יש לומר גם את ההפטרה הקשורה עם פרשת השבוע, והיינו – ההפטרה לפרשת ברכה). חותמין בברכת ההפטרה "מקדש השבת וישראל והזמנים" אבל אין מזכירין חג הסוכות בתוך הברכה. יקום פורקן.

♦ אין אומרים אב הרחמים.

♦ **מוסף לשלש רגלים**, היינו אתה בחרתנו ומפני חטאינו כו', אלא שצריך להזכיר של שבת קודם ליום המאורע דהיינו שיאמר ותתן לנו ה' אלהינו את יום השבת הזה ואת יום החג הזה כו' ואת מוסף יום השבת הזה כו' ואת יום החג הזה כו' (וכולל פסוקי שבת "וביום השבת", ושל סוכות "וביום החמישי", "וביום השישי"). ומנחתם ונסכיהם אחרי פסוקי כל יום ויום. ישמחו במלכותך, וחותרם "מקדש השבת וישראל והזמנים".

♦ באם הזכיר שבת ויום טוב באמצע הברכה, וחתם ביום טוב בלבד או בשבת בלבד, אם נזכר תוך כדי דיבור יאמר "מקדש השבת וישראל והזמנים". ואם נזכר לאחר כדי דיבור, נחלקו הפוסקים אם צריך לחזור לראש, כיון שכבר הזכיר שניהם באמצע הברכה קודם החתימה. וטוב לחוש שלא לחזור לראש שלא להכניס עצמו לידי ספק ברכה לבטלה.

♦ אומרים "ולקחת סולת".

♦ **סדר הקידוש** – בלוח כולל חב"ד נכתב: מזמור לדוד, אתקיננו, ושמרו, אם תשיב, דא, זכור, על כן – אומרים בלחש. אחר כך: סברי מרגן, בורא פרי הגפן. לישב בסוכה.

הלכתא למשיחא: שבת שבתוך החג חולקין כל המשמרות בשוה בלחם הפנים.

הלכתא למשיחא: התמיד קרב בשבת שבתוך החג בשנים עשר כהנים (התמיד עצמו – בתשעה, ושנים בידם שני בזיכי לבונה של לחם הפנים, וביד אחד – צלוחית של מים).

♦ **מנחה:** קריאת התורה (פ' ברכה). מנחה של שבת, יעלה ויבוא. אין אומרים צדקתך.

♦ **מוצאי שבת** בשעה 16:7.

לכל האורחים שיחיו

מטעם הבד"צ דשכונת קראון הייטס

א. ברוכים הבאים: הננו מקדמים בברכה כל אלה "שההרגש החסידי שלהם האיר אצלם בגלוי" (כלשון הרב) והגיעו להסתופף בצילא דמהימנותא לחודש תשרי ד"שנת הקהל".

ב. כאורחי המלך, כמופת הם לרבים. חוב קדוש וזכות נפלאה שיתנהגו בצניעות (גם צניעות המלבושים, ככל פרטי הדינים בזה, וגם לגברים, וגם צניעות בהנהגה) ולקדש שם שמים גם בעיני האינם יהודים.

ג. החובה מוטלת על כאו"א להישמע להוראות הגבאים והממונים על הציבור (תחת מרותם של חברי הבד"צ) ע"פ דעת הרוב ולא לבנות כאו"א במה לעצמו. וק"ו שלא לעורר מדנים ודברי ריבות ח"ו.

ד. כאן בשכונה אין עירוב, ואסור לטלטל בשבת וביו"כ. ביו"ט מותר לטלטל אבל רק דברים שהם לצורך.

ד. להלן רשימת המוצרים ומקומות בהכשר הבד"צ:

יין – רק חברת YAYIN

בשר עוף – רק חברת MALCHUS

מסעדות ומאפיות – רק:

KINGSTON BAKE SHOP, 380 קינגסטון (פינת קראון)

CHOCHOLATTE, 792 איסטערן פארקוויי (פינת קינגסטון).

על סמל ההכשר ניתן לסמוך רק אם מופיעים שם שמות רבני השכונה, הלא הם מארי דאתרא וחברי הבד"צ הרב שוויי והרב ברוין שליט"א. לצערנו ישנם פרסומים שקריים (סמל, שלטים ומודעות בחזית מסעדות, ואפילו – טופס (בלאנק) למכתבים עם רשימת מוצרים) על מוצרים ומקומות בהכשר הבד"צ כביכול, ואין לסמוך כלל על פירסומים הללו. והמפרסמים לא צייתי לדין תוה"ק, הולכים לערכאות רח"ל (שעל זה נפסק בשו"ע: הרי זה רשע וכאילו חירף גידף והרים יד בתורת משה רבינו, ושמחרימין גם המחזיק בידם), ועוד. לאידך, מובן שניתן לקנות במכולות מוצרים ארוזים,

וכן לאכול במסעדות, שיש עליהם חותמת מרבנים וארגוני כשרות המוחזקים ליראי שמים ומפורסמים בכל העולם כמהודרים ביותר. פרטים ניתן לקבל מתושבי המקום יראי שמים.

ה. המים כאן בני. מוחזקים בשרצים (לדעת כמה מומחים בעירי', הבעי' התחילה בשנת תשנ"ד לערך). ולדעת רוב הפוסקים בני. אין בזה שום היתר, והוא ענין הכי חמור, איסור דאורייתא עם כמה לאוין. צריך להזהר שלא לשתות מים מהברז, רק באם ידוע שסוננו כראוי באמצעות פילטר. מים הנמכרים בבקבוקים ניתן לשתות ללא חשש. מותר לאכול מאכלים שנתבשלו משך זמן במים שאינם מסוננים (אצל מי שאינו מקפיד בשוגג), כי חלקי שרצים נתבטלו ע"י הבישול.

ו. סמוכים ובטוחים אנחנו, שעוד בחודש תשרי זה נזכה לחזות באור פני מלך חיים, והמלך קורא על הבימה של עץ שהיו עושים בעזרה, ולא יכנף עוד מוריד והיו עיניך רואות את מוריד, "זעהן זיך מיט'ן רבי'ן", קבלת פני משיח צדקנו בפועל ממש, ויהא החודש משובע בכל גם לעיני בשר, "ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר יחדיו כי פי הוי' דיבר", ותומ"י ממ"ש.

ז. בברכת הצלחה רבה בכל עניני "הקהל", ו"א גוט יום טוב".

לעילוי נשמת

הרה"ג הרה"ח הרב יהודה קלמן בן הרב יהושע ז"ל
מארלאו

מרא דאתרא וחבר הבד"צ דשכונת קראון הייטס, כאן צוה ה' את הברכה

* * *

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת הרב לוי יצחק בן הרב נחום ז"ל שפירא

מזכיר הבד"צ דשכונת קראון הייטס, בקשר עם יום הולדתו ביום שמע"צ

והקיצו ורננו שוכני עפר והוא בתוכם, מיד ממש

הוקדש ע"י משפחתו שיחיו

* * *

ולזכות החיילים בצבאות ה'

שמואל בן חנה לאה ולוי בן חנה לאה שיחיו

ליום הולדתם השלישי והאפשרניש, ביום ח' תשרי,

יה"ר שיזכו הוריהם לגדלם ביחד עם שאר ילדיהם לתורה לחופה ולמע"ט ומתוך הרחבה

לנח"ר כ"ק אדמו"ר שליט"א